

Löner inom industrin 2020

Juni 2021

Facken inom industrin (FI) är ett samarbetsorgan mellan de fackförbund inom industrin som omfattas av det så kallade industriavtalet. De fem förbunden är Sveriges Ingenjörer, Unionen, IF Metall, Svenska Livsmedelsarbetareförbundet samt GS (Facket för skogs-, trä- och grafisk bransch). Dessutom deltar Svenska Pappersindustriarbetareförbundet i det lönestatistiska samarbetet.

Denna rapport har utarbetats av Facken inom industrins lönestatistiska referensgrupp. I gruppen ingår Anna Sandgren, Sveriges Ingenjörer, Anna Löfgren Eriksson och Julia Tchibrikova, Unionen, Jonathan Herlitz, IF Metall, Karin Ewelönn, GS, Marcus Bolin, Svenska Pappersindustriarbetareförbundet, Anders Hernborg, Livs samt Erica Sjölander och Martina Aksberg, Facken inom industrins kansli.

De lönestatistiska bearbetningarna är genomförda av Anna Sandgren, Sveriges Ingenjörer och rapporten är sammanställd av den lönestatistiska referensgruppen.

Ytterligare exemplar av rapporten kan beställas på e-postadress: fi.kansli@fikansli.se Rapporten finns även att hämta på www.fackeninomindustrin.se

Förord

Rapporten ”Löner inom industrin 2020” har framtagits på uppdrag av FI Rådet¹ och är en del av samarbetet i Facken inom industrins lönestatistiska referensgrupp. Av rapporten framgår att löneutvecklingen för de industrianställda 2020 blev 0,7 procent. De reala lönerna ökade med 0,2 procent. Sett över hela perioden 2000-2020, var reallöneökningarna i genomsnitt 1,6 procent per år.

2020 var ett mycket annorlunda år till följd av pandemin. Förhandlingarna om nya kollektivavtal som pågick i mars 2020 ajournerades och de befintliga avtalen prolangerades till oktober 2020, då nya avtal tecknades. Detta återspeglar sig på flera sätt i lönestatistiken.

Det underlag som rapporten ”Löner inom industrin 2020” baseras på är unikt. Uppgifterna bygger på förbundens egen lönestatistik och på parternas gemensamma lönestatistik, i de fall det finns sådant material. Flera förbund har medlemmar också utanför industrin. Dessa ingår inte i materialet. Rapportens syfte är att beskriva löner och löneutveckling för industrins anställda. Målgruppen är i första hand förbundens förtroendevalda.

Löneuppgifterna i databasen samlas in under hösten respektive år. I avsnitten ”Fakta om statistiken” och ”Statistiska begrepp och beräkningar” i slutet av rapporten finns mer information om materialet i databasen samt förklaring till de statistiska begrepp som används.

*Facken inom industrins lönestatistiska referensgrupp
Juni 2021*

¹ FI Rådet består av ordförandena, avtalssekreterare/förhandlingschefer och ytterligare några personer ur förbundsledningarna i de förbund som är med i Facken inom industrin.

Innehållsförteckning

1. SAMMANFATTNING.....	1
2. LÖNEUTVECKLING.....	2
3. LÖNENIVÅER OCH LÖNESPRIDNING.....	10
4. KVINNOR OCH MÄN.....	16
5. ÅLDERS- OCH LÄNSFÖRDELNING.....	24
6. BILAGOR.....	30
7. FAKTA OM STATISTIKEN.....	31

1. Sammanfattning

Löneutveckling

- Löneutvecklingen 2020 för anställda inom industrin var 0,7 procent.
- Under perioden 2000-2020 var den genomsnittliga löneökningen 2,9 procent per år för anställda inom industrin.

Reallöneutveckling

- Under 2020 var inflationen 0,5 procent, vilket gav reallöneökningar på 0,2 procent för de anställda inom industrin.
- Under perioden 2000-2020 ökade lönerna reallt med totalt 40 procent, vilket motsvarar en årlig ökningstakt på 1,6 procent.

Lönenivåer och lönespridning

- Medellönen för en industrianställd 2020 var 34 400 kronor i månaden, medan medianlönen var 30 800 kronor i månaden.
- För arbetarna var medellönen 29 200 kronor i månaden, medan medianlönen var 28 900 kronor i månaden.
- För tjänstemännen var medellönen 46 100 kronor i månaden, medan medianlönen var 42 500 kronor i månaden
- Tjänstemännen har en betydligt större lönespridning än arbetarna.

Kvinnor och män

- Medellöneökningen för en industrianställd kvinna 2020 var 1,2 procent och för en industrianställd man 0,6 procent.
- Den genomsnittliga löneökningstakten per år, sett över hela perioden 2000-2020, har varit högre för kvinnorna men trots det tjänar de fortfarande mindre än männen.
- 2020 var skillnaden i medellön mellan en industrianställd man och kvinna 1 600 kronor i arbetargruppen och 5 500 kronor i tjänstemannagruppen.

Ålders- och länsfördelning

- Den största andelen av de industrianställda, 22,5 procent, finns i Västra Götaland.
- Nästan var fjärde person av befolkningen i arbete återfinns i Stockholms län men bara tio procent av de industrianställda arbetar där.
- Jämfört med SCBs siffror över befolkningen i arbete är de industrianställda överrepresenterade i åldrarna över 45 år.

2. Löneutveckling

Lönerna för anställda inom industrin ökade under 2020 med 0,7 procent, vilket är avsevärt lägre än den genomsnittliga löneökningen sett över hela perioden 2000-2020. Under 2020 var inflationen 0,5 procent, vilket medförde reallöneökningar på 0,2 procent. Det är betydligt lägre än sett över hela perioden 2000-2020, då reallönerna i genomsnitt ökat med 1,6 procent per år. För identiska individer blev löneökningen 2020 0,7 procent. Den vanligaste löneökningen 2020 var noll procent.

Ett ovanligt år

2020 var ett annorlunda år till följd av coronapandemin. Pandemin genomsyrar på flera olika sätt 2020 års lönestatistik. Exempelvis har viljan att besvara löneenkäterna minskat, vilket slår igenom på svarsfrekvenserna. På en del avtalsområden har det gjorts särskilda överenskommelser om utbetalning av engångsbelopp avseende 2020. Kollektivavtalen som tecknats i mars 2017 skulle gå ut den 31 mars 2020 och avtalsförhandlingarna pågick till och med mitten av månaden. På grund av läget fick de pågående avtalsförhandlingarna ajourneras och de existerande kollektivavtalen prolangerades till den 31 oktober. Till följd av detta skedde inga avtalsmässiga löneökningar till och med oktober 2020. Förbundens statistikinsamling skedde dock på sedvanligt sätt. För LO-förbunden, där insamlingen till största del sker partsgemensamt, avser insamlingen septemberlöner. Hos Sveriges Ingenjörer samlas oktoberlöner in. Enkäten hölls detta år öppen till januari, vilket medförde att en del individer rapporterat in löner som hunnit revideras enligt de nya avtalen (med löneuppgifter som avser senare månader än oktober). Unionen brukar normala år invänta avslutad lönerevision. Detta gjordes inte 2020 men enkäten hölls även här öppen till januari, vilket medförde att det också i detta förbund inrapporterades reviderade löner för en del av individerna. Bedömningen är dock att oreviderade löner rapporterats in för majoriteten av individerna på Unionen. Sammantaget innehåller 2020 års statistik för Facken inom industrin till allra största del löner där inga avtalsmässiga ökning skett sedan 2019.

Medellöneökningar, okorrigerat

I tabell 2.1 visas medellöneökningarna per år för perioderna 2000-2020, 2016-2019 och 2020. Eftersom 2016 års avtalsrörelse resulterade i ettårsavtal har en sammanslagning av avtalsperioderna 2016 och 2017-2019 gjorts i tabellerna i kapitel 2. Orsaken är att statistik för enskilda år tenderar att påverkas av yttre faktorer, såsom exempelvis att tidpunkten för lönerevision i olika företag varierar från år till år (före/efter statistikens insamlingstidpunkt), svarsfrekvensen för statistikinsamlingen varierar mellan åren och att avtal kan tecknas lokalt om att lönerevidering för två eller flera år ska erhållas vid en och samma tidpunkt. Det kan därmed i många fall vara en fördel att studera en längre tidsperiod för att få en mer rättvisande bild av löneutvecklingen utifrån statistiken. I rapportens tabeller och diagram över längre tidsserier redovisas 2016-2019 sammanslaget. Däremot särredovisas 2020 eftersom det utgör det första året i avtalsperioden 2020-2023 samtidigt som det var ett mycket annorlunda år på grund av pandemins påverkan på arbetsmarknaden och de uppskjutna avtalsförhandlingarna.

2020 hade tjänstemännen högre löneökningstakt än arbetarna, 1,5 procent jämfört med 0,2 procent okorrigerat. Även under perioden 2016-2019 och sett över hela perioden 2000-2020 har tjänstemännen uppvisat högre löneökningar än arbetarna.

Tabell 2.1 Medellöneökningar, okorrigerat

	2000-2020	2016-2019	2020
Arbetare	2,7	2,4	0,2
Tjänstemän	3,3	2,7	1,5

Medellöneökningar, korrigerat med avseende på ålder och fördelningen arbetare/tjänstemän

I tabell 2.2 visas medellöneökningarna korrigerade med avseende på ålder. Resultaten för industrin totalt är även korrigerade för förändringar i fördelningen mellan arbetare och tjänstemän. När begreppet ”korrigerade löneökningar” nämns i rapporten är det dessa korrigeringar som avses. Närmare förklaring av detta och andra begrepp finns i bilagan under rubriken ”Statistiska begrepp och beräkningar” i kapitel 7. Den korrigerade medellöneökningen 2020 blev 0,7 procent för industrin totalt.

Tabell 2.2 Medellöneökningar, korrigerat med avseende på ålder och fördelningen arbetare/tjänstemän

	2000-2020	2016-2019	2020
Industrin totalt	2,9	2,6	0,7
Arbetare	2,7	2,4	0,1
Tjänstemän	3,2	2,8	1,5

För tjänstemännen förblir ökningstakten 2020 1,5 procent efter korrigerat medan den sjunker marginellt till 0,1 procent för arbetarna. I korrigeringen har ingen hänsyn tagits till andra förändringar än åldersfördelningen inom arbetar- respektive tjänstemannagruppen. I förbundens egen statistik finns annan information om exempelvis avtalsområde, arbetsområde och befattning som skulle kunna användas för att göra en djupare analys av ökningstalen men det är inte möjligt i detta material eftersom begrepp och definitioner inte överensstämmer mellan förbunden.

I diagram 2.1 är ökningstalen grupperade i sju perioder. De första tre perioderna utgörs av treåriga avtalsperioder, 2010-2012 är en sammanslagning av två kortare avtalsperioder och 2013-2015 är en avtalsperiod. Den näst sista perioden består av en sammanslagning av avtalsperioderna 2016 och 2017-2019. 2020 särredovisas även i detta diagram.

Under perioden 2001-2003 hade tjänstemännen högre ökningstal än arbetarna. För perioderna mellan åren 2004 och 2015 är skillnaderna i ökningstal mellan arbetare och tjänstemän små. Under perioden 2016-2019 ökade tjänstemännens löner i något snabbare takt än arbetarnas. Nedbrytning på respektive år visar att arbetarnas löner ökade snabbare än tjänstemännens under 2016 och 2018, medan tjänstemännens löner ökade snabbare under 2017 och 2019. Under 2020 ökade tjänstemännens löner betydligt snabbare än arbetarnas löner. Som nämnts tidigare i rapporten är det oftast mer rättvisande att studera mer än ett år åt gången eftersom enskilda år tenderar att påverkas av yttre faktorer. Vår

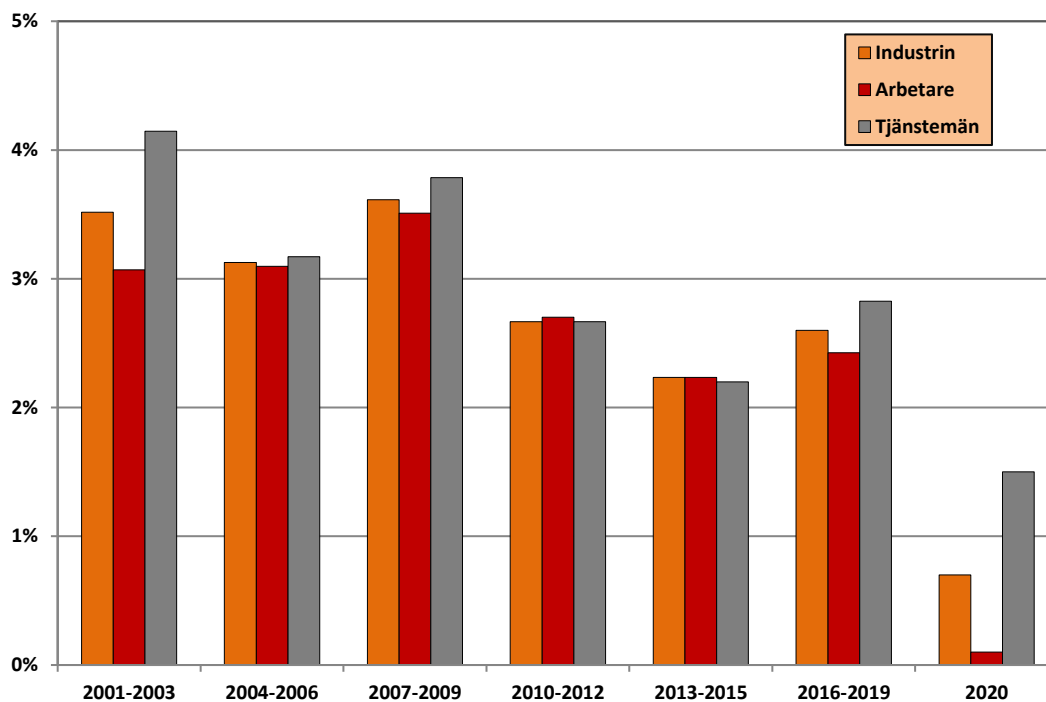
bedömning är dock att 2020 bör särredovisas i årets rapport eftersom det dels utgör det första året i en ny avtalsperiod och dels är ett mycket annorlunda år på grund av pandemin och de uppskjutna avtalsförhandlingarna.

Tjänstemännens löner ökade betydligt mer än arbetarnas under 2020 enligt såväl korrigerade som okorrigerade siffror. Det går inte att utifrån materialet utesluta att detta speglar verkliga skillnader mellan arbetare och tjänstemän, men några kända faktorer som haft inverkan på resultatet listas nedan:

- De insamlade uppgifterna för arbetarna avser lönenivån i september, dvs innan de nya löneavtalen tecknats. I både Unionens och Sveriges Ingenjörers insamlingar ingår i viss mån löner som reviderats enligt 2020 års avtal, vilket bidrar till att höja nivån för tjänstemännen som grupp.
- Det har skett större förändringar än vanligt i förbundens medlemssammansättning till följd av pandemin. Många nya medlemmar har anslutit sig samtidigt som individer lämnat förbunden i större utsträckning än vanligt, vilket kan påverka genomsnittslönerna både uppåt och nedåt. Särskilt Unionen har fått många nya medlemmar 2020. De nytillkomna medlemmarna i Unionens statistik har dessutom haft högre genomsnittslön än individerna som lämnat statistiken, vilket bidrar till att driva upp medellönen 2020. Av förbundens egen statistik framgår att de okorrigerade löneökningarna för tjänstemännen som grupp främst härrör från Unionen.
- Felrapportering 2019 på ett stort företag på IF Metalls område har bidragit till att driva ner löneökningen 2020 bland arbetarna. Företaget rapporterade in för höga löner i insamlingen 2019, vilket medförde en överskattning av genomsnittslönen 2019. Detta leder till en underskattning av löneökningstakten vid jämförelse av 2020 års löner med 2019 års felaktigt för höga löner.
- Det har förekommit problem med inrapporteringen av rörliga lönedelar (prestationslön) på ett företag på IF Metalls område och på ett avtalsområde hos GS.

Under perioden 2007-2009, perioden med avtal tecknade innan finanskrisen, var den genomsnittliga ökningen per år 3,6 procent för industrin totalt (diagram 2.1). Tiden efter krisen, åren 2010-2012 samt 2013-2015 var ökningstalen i genomsnitt lägre, 2,7 respektive 2,2 procent. Under perioden 2016-2019 ökade lönerna i industrin med i genomsnitt 2,6 procent per år. Ökningstakten 2020 var 0,7 procent. Lönerna för industrin totalt ökade med 82,2 procent under hela perioden 2000-2020. För arbetarna var ökningen 75,7 procent för hela perioden och för tjänstemännen var den 91,8 procent.

Diagram 2.1 Löneutveckling uppdelat på olika perioder för industrin totalt, arbetare respektive tjänstemän 2001-2020

Beräknat på korrigerad lön

Reallöner

För att beräkna den reala löneökningen måste hänsyn tas till konsumentprisindex (KPI). Under 2020 ökade KPI med 0,5 procent. Detta resulterade i reallöneökningar på 0,2 procent för industrin totalt. Tjänstemännens reallöner ökade med 1 procent medan arbetarnas reallöner minskade med 0,4 procent. Under perioden 2000-2020 var inflationen i genomsnitt 1,3 procent vilket ger reallöneökningar på 1,6 procent per år sett till hela industrin.

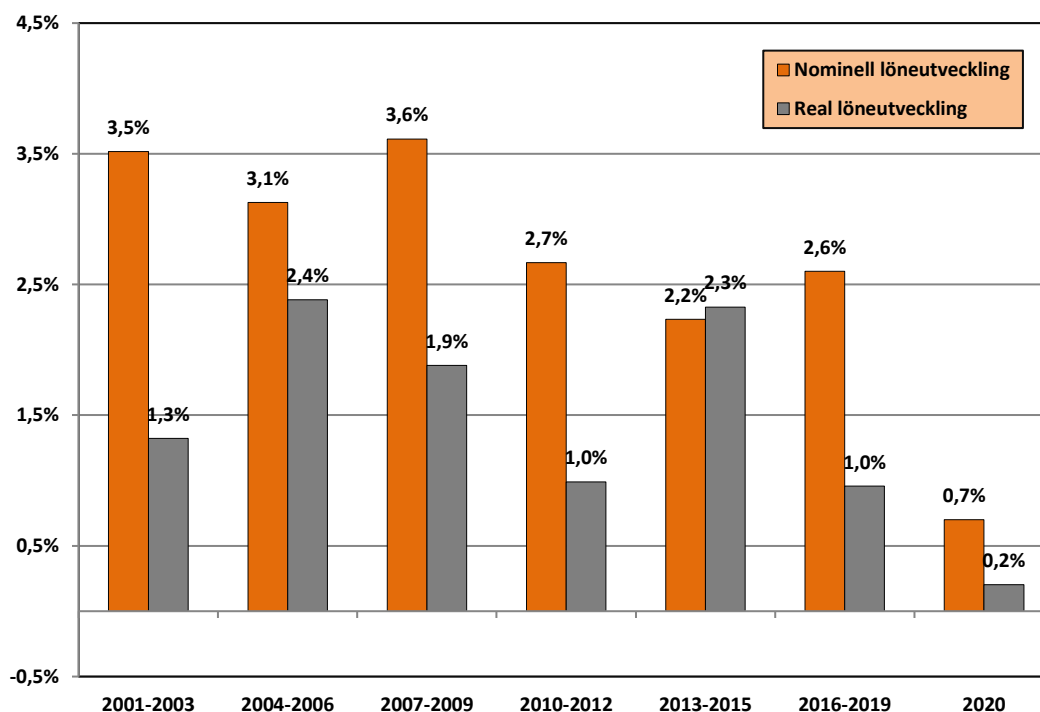
Tabell 2.3 Reallöneökningar 2000-2020

Per år	Medellöneökning*	KPI	Reallöneökning
2000-2020			
Industrin totalt	2,9	1,3	1,6
Arbetare	2,7	1,3	1,4
Tjänstemän	3,2	1,3	1,9
2016-2019			
Industrin totalt	2,6	1,6	1,0
Arbetare	2,4	1,6	0,8
Tjänstemän	2,8	1,6	1,2
2020			
Industrin totalt	0,7	0,5	0,2
Arbetare	0,1	0,5	-0,4
Tjänstemän	1,5	0,5	1,0

*Korrigerat

I diagram 2.2 visas löneutvecklingen både reallt och nominellt uppdelat på avtalsperiod sedan 2001. Under samtliga perioder har industrin uppvisat reallöneökningar. Högst var de under perioderna 2004-2006 samt 2013-2015. Reallönerna har ökat långsammast under perioderna 2010-2012 och 2016-2019 samt under 2020. Under perioden 2001-2009, innan finanskrisen, var reallöneökningarna i genomsnitt två procent per år vilket kan jämföras med en procent per år under perioderna 2010-2012 och 2016-2019. Perioden 2013-2015 utmärker sig med en mycket liten skillnad mellan de nominella och reala löneökningarna. Det beror på att inflationen under perioden var -0,1 procent vilket medförde något högre reala löneökningar än nominella. 2020 var ökningstakten mycket låg för såväl de nominella som reala lönerna. De reala lönerna i industrin har totalt ökat med 40,0 procent under perioden 2000-2020. För arbetarna är ökningen 35,0 procent och för tjänstemännen 47,3 procent.

Diagram 2.2 Löneutveckling nominellt och reallt uppdelat på olika perioder för industrin totalt 2001-2020

Beräknat på korrigerad lön

Individuella löneökningar²

I tabell 2.4 redovisas löneökningarna för identiska individer, det vill säga individer som var med i databasen två på varandra följande år. 65 procent var med i statistiken både 2019 och 2020. Andelen identiska individer var högre bland tjänstemännen än bland arbetarna (69 jämfört med 63 procent). Under 2020 var den genomsnittliga individuella löneökningen för samtliga industrianställda 0,7 procent per år, vilket är avsevärt lägre än genomsnittet sett över hela perioden 2000-2020. För arbetare ökade lönen med i genomsnitt 0,3 procent och för tjänstemän med 1,4 procent på individnivå.

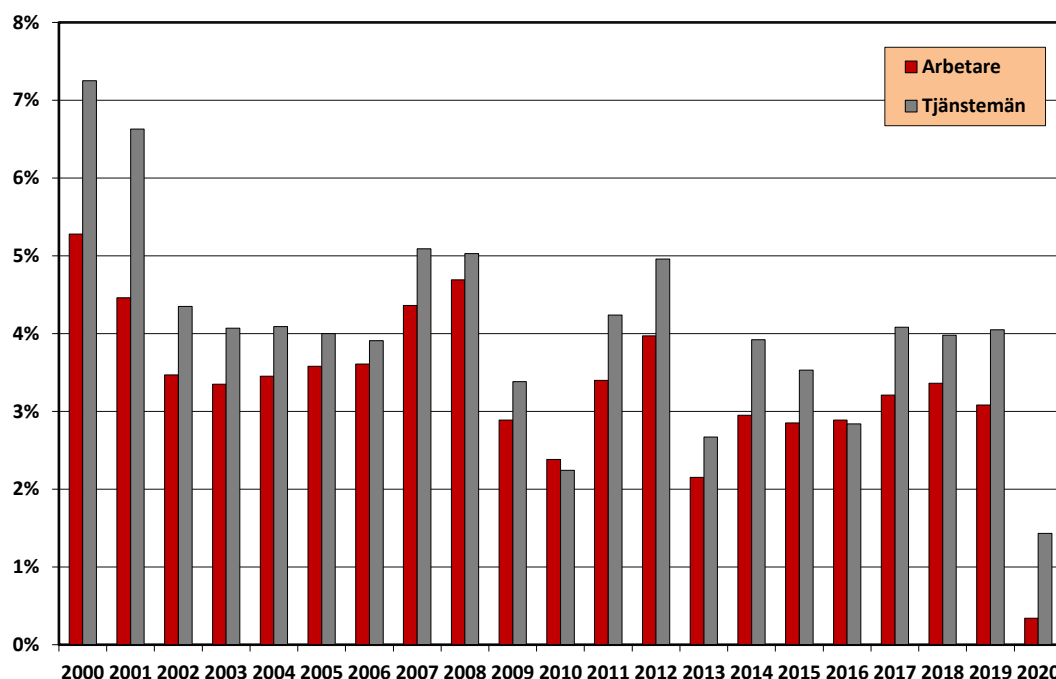
² För utförligare beskrivning av beräkningarna se avsnittet Statistiska begrepp och beräkningar sist i rapporten.

Tabell 2.4 Löneökningar för identiska individer

	2000-2020	2016-2019	2020
Industrin totalt	3,6	3,3	0,7
Arbetare	3,3	3,1	0,3
Tjänstemän	4,1	3,7	1,4

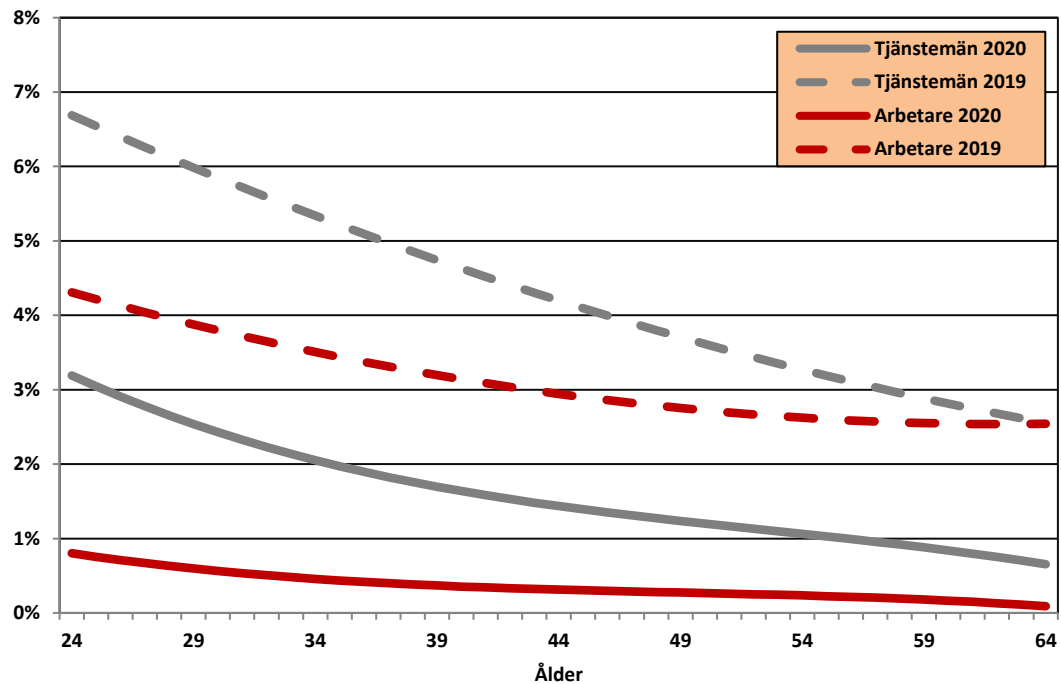
De individuella löneökningarna har varierat kraftigt under perioden 2000-2020 (diagram 2.3). De högsta individuella löneökningarna för såväl arbetare som tjänstemän uppvisades år 2000. Då fick arbetarna i genomsnitt drygt 5 procent och tjänstemännen drygt 7 procent. Åren därefter sjönk löneökningarna något för att återigen öka 2007 och 2008. 2010 uppmättes de lägsta individuella löneökningarna för såväl arbetare som tjänstemän sedan 2000, som ett resultat av att det var det första avtal som träffades efter finanskrisen 2008/2009. Att ökningstalen 2013 befann sig på relativt låg nivå beror bland annat på sena revisioner och tvåårsuppgörelser med revisionsdatum i början av 2014. 2015 och 2016 låg ökningstalen under genomsnittet för hela perioden. Under avtalsperioden 2017-2019 landade löneökningarna återigen på en något högre nivå samtliga år. 2020 uppmättes de tydligt lägsta individuella löneökningarna under hela perioden 2000-2020.

Diagram 2.3 Löneökningar för identiska individer 2000-2020

I diagram 2.4 ses de individuella löneökningarna fördelade efter ålder 2019 och 2020 för arbetare respektive tjänstemän. 2020 var löneökningarna högre för tjänstemän än för arbetare i alla åldrar. Även 2019 hade tjänstemännen högre löneökningar än arbetarna, bortsett från vid 64 års ålder där ökningstakterna sammanfaller. I båda grupperna har kurvan en avtagande trend där löneökningarna är högst för de yngsta individerna och avtar med stigande ålder. Löneökningarna har varit tydligt lägre 2020 än 2019 i alla åldersgrupper för både arbetare och tjänstemän.

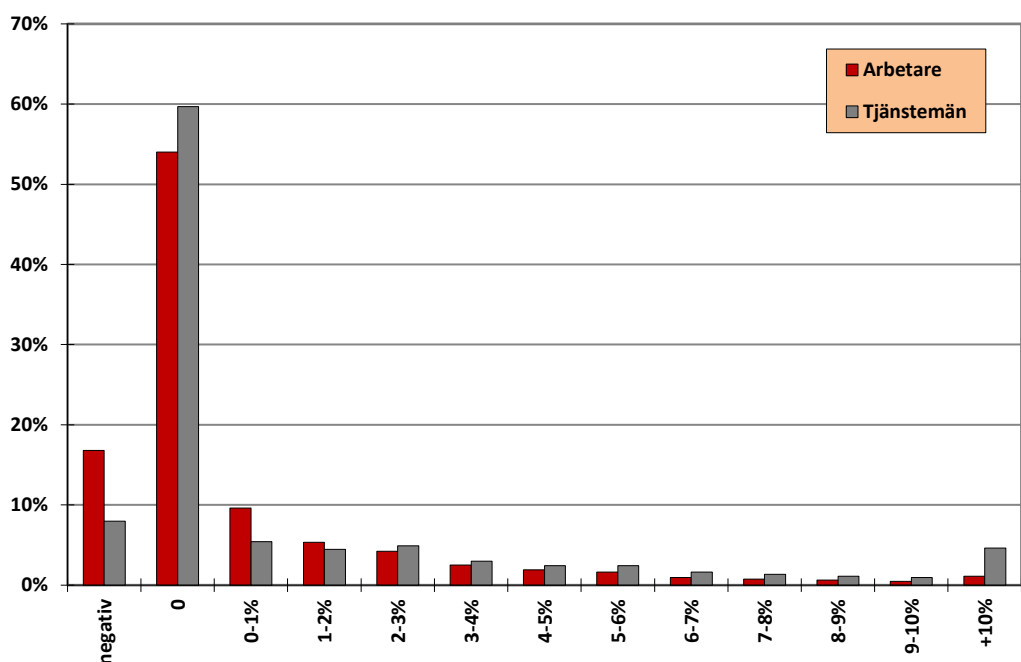
Diagram 2.4 Löneökningar för identiska individer 2019 och 2020 uppdelat på ålder

Kurvan med arbetarnas löneökningar är betydligt flackare än kurvan med tjänstemännens löneökningar, d.v.s. det är mindre skillnad i löneökningstakt mellan de yngsta och de äldsta individerna. Både 2019 och 2020 hade de yngsta arbetarna drygt två procentenheter lägre löneökningar än tjänstemännen i samma ålder. Skillnaden i individuell löneökning mellan tjänstemännen och arbetarna avtar med stigande ålder.

Diagram 2.5 visar löneökningarna för identiska individer sorterade efter storlek på löneökningen. Staplarna anger hur stor andel av arbetarna respektive tjänstemännen som finns per löneökningintervall 2020, utan hänsyn till varken lön eller ålder.

Diagram 2.5 Vanligaste löneökningen 2020

Den vanligaste löneökningen ska inte förväxlas med medellöneökningen. Den vanligast förekommande löneökningen för både arbetare och tjänstemän var 0 procent, totalt fick 54 procent av arbetarna och 60 procent av tjänstemännen en löneökning i detta intervall. Det näst vanligaste var att ha en negativ löneökning. Bland arbetarna var det 17 procent och bland tjänstemännen 8 procent som hade lägre lön 2020 än 2019. Det kan bero på att dessa individer har en rörlig lönedel och har fått en lägre bonus 2020 än 2019 eller att felaktig lön inrapporterats något av åren. En annan möjlig förklaring är att individer bytt jobb och tvingats acceptera en lägre lön.

En procent av arbetarna och fem procent av tjänstemännen hade en löneökning på tio procent eller mer. Individerna som fått dessa höga löneökningar har troligen bytt jobb eller befattning, men det går inte att utläsa från detta material.

3. Lönenivåer och lönespridning

Medianlönen 2020 för en industrianställd var 30 800 kronor i månaden och medellönen var 34 400 kronor. Tjänstemännen har betydligt större lönespridning än arbetarna. Det vanligaste löneintervallet för arbetare var 28 000-30 000 kronor per månad och medellönen var 29 200 kronor per månad. För tjänstemännen var det vanligaste löneintervallet 34 000-36 000 kronor per månad. Medellönen låg dock betydligt högre, 46 100 kronor per månad. Orsaken till det är att en grupp tjänstemän med höga löner drar upp medellönen. Medelåldern för anställda i industrin var 43,8 år.

2020 var den genomsnittliga månadslönen för en anställd inom industrin 34 400 kronor. För arbetarna var medellönen 29 200 kronor och för tjänstemännen 46 100 kronor per månad. Medellönen och medianlönen ligger nära varandra för arbetarna. För tjänstemännen däremot var medianlönen 3 600 kronor lägre än medellönen. Anledningen till detta är en större lönespridning bland tjänstemännen, med en högerskev fördelning av lönerna. Detta åskådliggörs i diagram 3.1–3.3.

Tabell 3.1 visar att genomsnittsåldern för en industrianställd var 43,8 år. Tjänstemännens genomsnittsålder var 45,3 år, medan arbetarna var drygt två år yngre, 43,1 år. Det är stora skillnader i medelålder mellan olika avtalsområden. I bilagan finns motsvarande tabell med indelning efter avtalsområde.

Tabell 3.1: Medellön, medianlön, medelålder och antal individer 2020

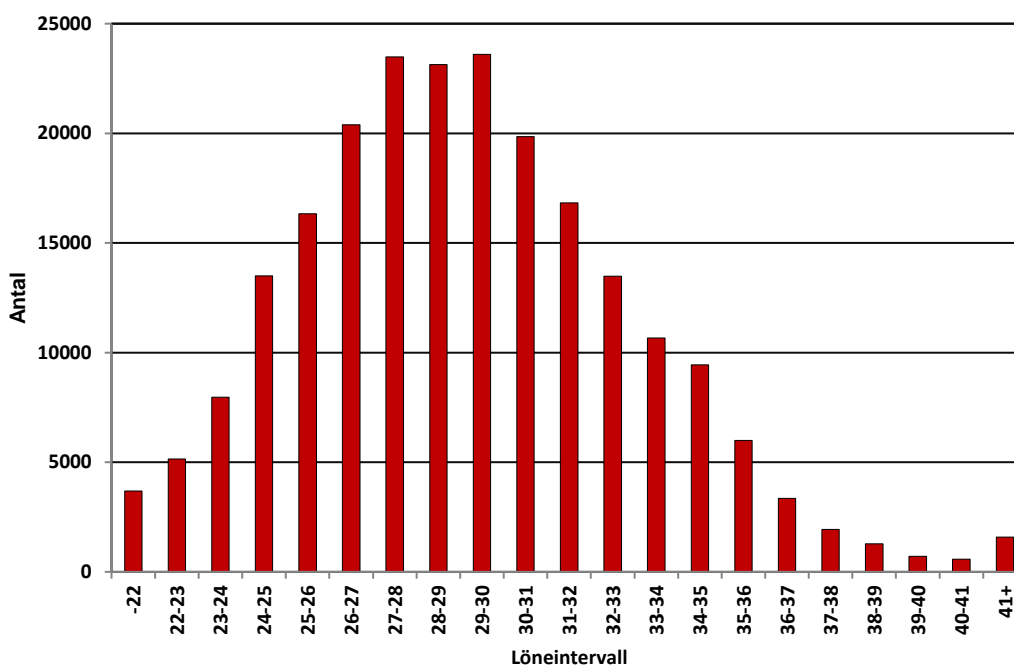
	Medellön*	Medianlön*	Medelålder	Antal individer ³
Industrin totalt	34 400	30 800	43,8	323 049
Arbetare	29 200	28 900	43,1	222 932
Tjänstemän	46 100	42 500	45,3	100 117

*Avrundat

Ett sätt att visa lönespridningen är att skapa löneintervall och se hur många individer som hamnar i varje löneintervall oavsett ålder, befattning och erfarenhet. Arbetarna har en jämn fördelning av lönerna (diagram 3.1). Under 2020 fanns det största antalet, 24 000 individer, i löneintervallet 29 000 – 30 000 kronor per månad, tätt följt av intervallen 27 000 – 28 000 och 28 000 – 29 000. Arbetarnas medellön, 29 200 kronor per månad, ligger inom det vanligaste intervallet. 50 procent av arbetarna hade en månadslön mellan 26 000 och 31 000.

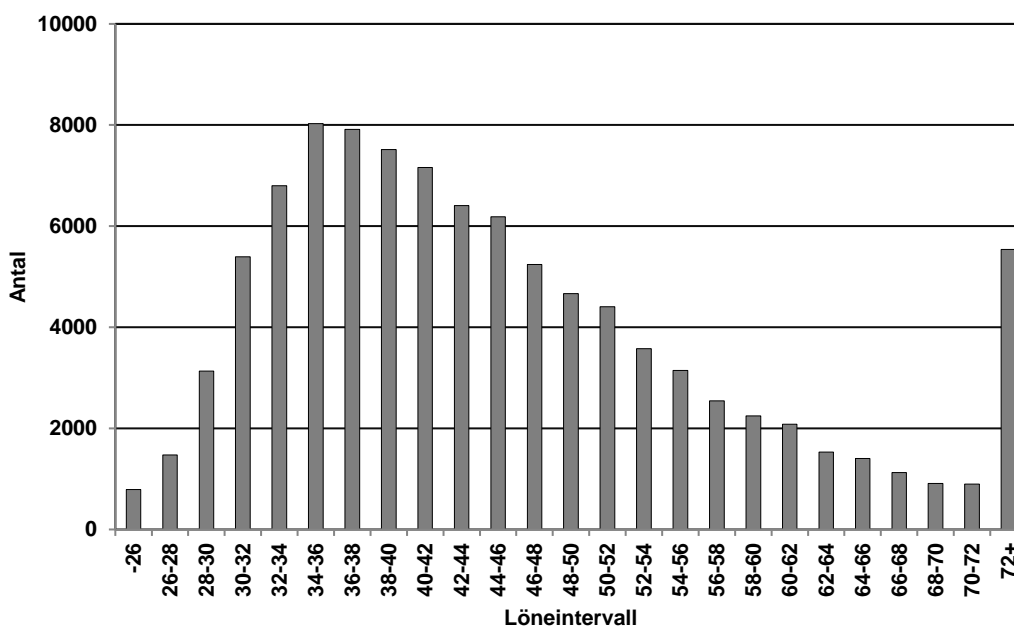
³ Detta är antalet individer i vårt material och speglar inte antalet anställda inom industrin. Se avsnitt Fakta om statistiken.

Diagram 3.1 Lönespridningen för arbetare 2020

I diagram 3.2, som visar lönespridningen 2020 för tjänstemännen, används en annan uppdelning i löneintervall än för arbetarna. Tjänstemännen har en mer ojämn, högerskev, fördelning av lönerna.

Diagram 3.2 Lönespridningen för tjänstemän 2020⁴

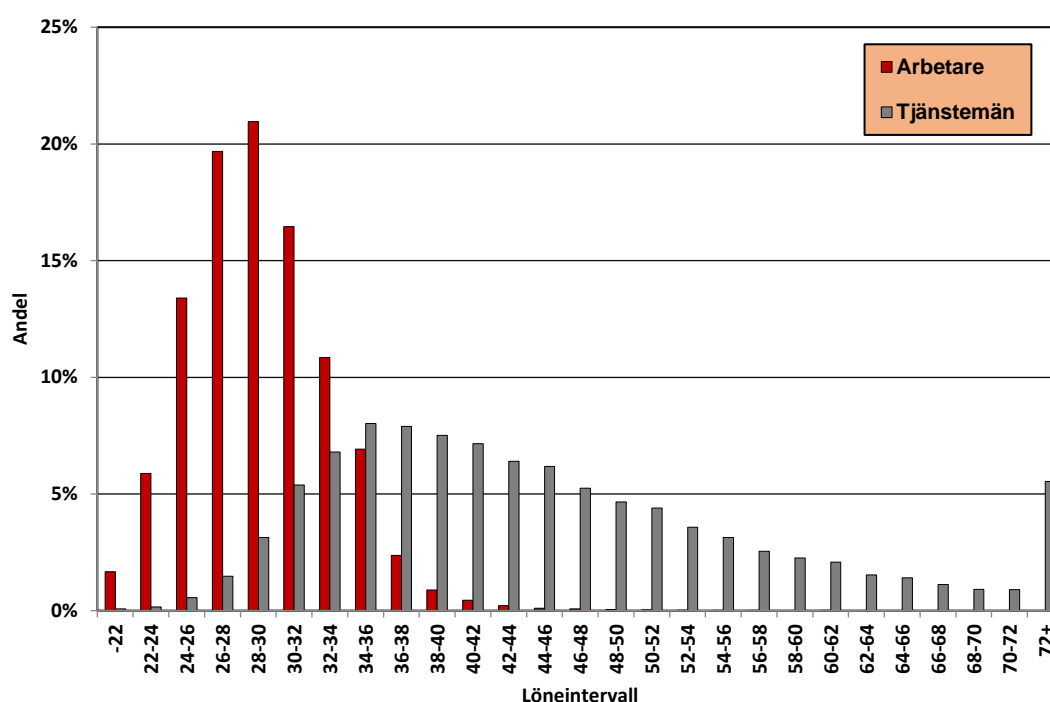
2020 återfanns det största antalet tjänstemän i löneintervallet 34 000 – 36 000. Knappt 40 procent av tjänstemännen hade en månadslön mellan 32 000 och 42 000 kronor. Att

⁴ För att inte få för många staplar i diagrammet så har de med löner över 72 000 lagts i samma grupp.

medellönen var avsevärt högre, 46 100 kronor per månad, förklaras av att en stor andel tjänstemän tjänade betydligt mer. Lite drygt 13 procent av tjänstemännen hade en månadslön över 60 000 kronor. Tjänstemännens medianlön uppgick till 42 500 kronor per månad. Också medianlönen var betydligt högre än det vanligaste löneintervallet, vilket även det beror på att lönerna inte var normalfördelade utan att spridningen var större uppåt.

Diagram 3.3 visar andelen arbetare respektive tjänstemän per löneintervall. Den största andelen arbetare, ca 21 procent, tjänar 28 000-30 000 kronor per månad. Tjänstemännen är mer utspridda i löneintervallen. Intervallet 34 000-36 000 är störst med drygt 8 procent, men flera närliggande intervall är nästan lika stora. Nästan alla arbetare, ca 98 procent, tjänade under 38 000 kronor per månad. Motsvarande andel hos tjänstemännen var 33 procent.

Diagram 3.3 Lönespridningen för arbetare respektive tjänstemän 2020

Arbetare tjänar ungefär lika mycket oavsett ålder. Bland tjänstemännen är det stora skillnader i lön mellan de yngsta och de som arbetat en längre tid. Lönespridningen är betydligt större bland tjänstemän än bland arbetare, framförallt när det gäller de äldre tjänstemännen (diagram 3.4). Den 90:e percentilen⁵ ligger långt över medianlönen för tjänstemännen. Från förbundens statistik är det känt att variationen i lön är stor beroende på utbildning, yrke och befattning bland tjänstemännen.

⁵ Se avsnittet Statistiska begrepp och beräkningar i slutet av rapporten.

Diagram 3.4 Lönespridningen för arbetare respektive tjänstemän 2020

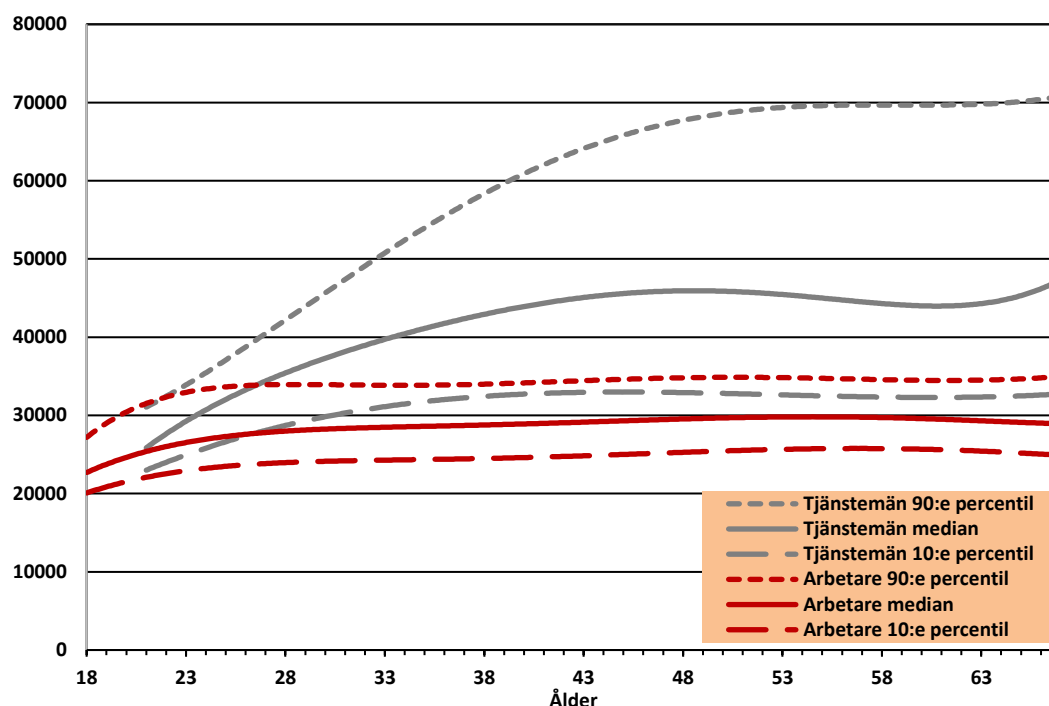
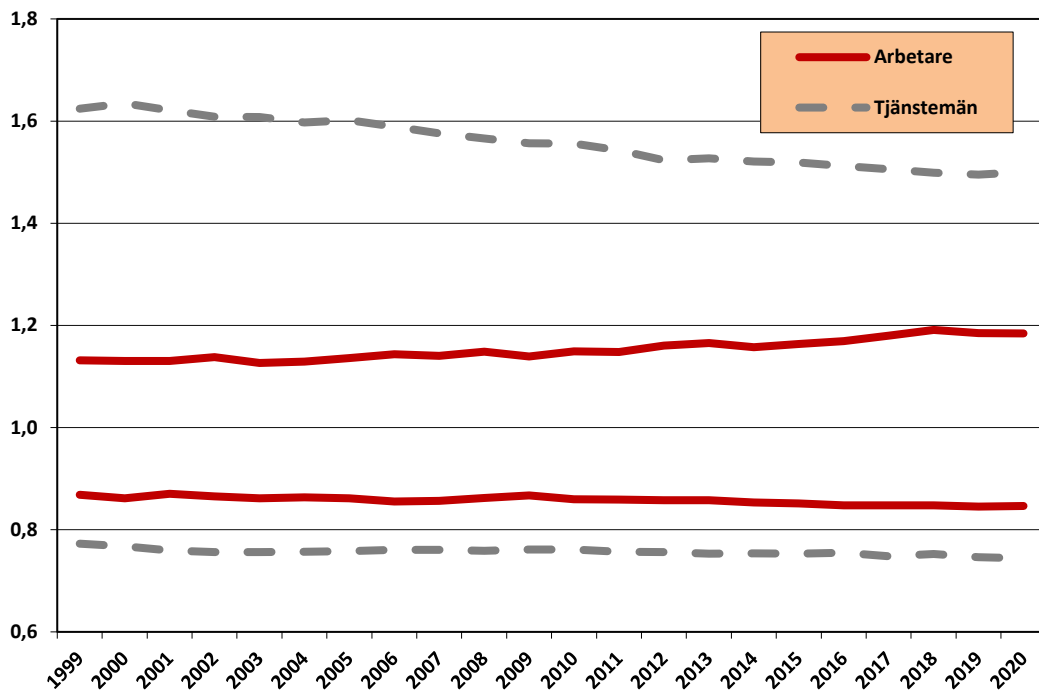

Diagram 3.5 visar lönespridningen på ett tredje sätt. Diagrammet redovisar den 10:e percentilen, medianen och den 90:e percentilen för alla arbetare respektive tjänstemän per år under perioden 1999-2020. De två övre linjerna i diagrammet består av den 90:e percentilen dividerat med medianen. Om exempelvis den 90:e percentilen är 30 000 och medianen är 20 000 kr per månad så hamnar kvoten mellan den 90:e percentilen och medianen på 1,5, det vill säga den 90:e percentilen är 50 procent högre än medianen. På motsvarande sätt divideras den 10:e percentilen med medianen och om kvoten exempelvis blir 0,8, är den 10:e percentilen 20 procent lägre än medianen.

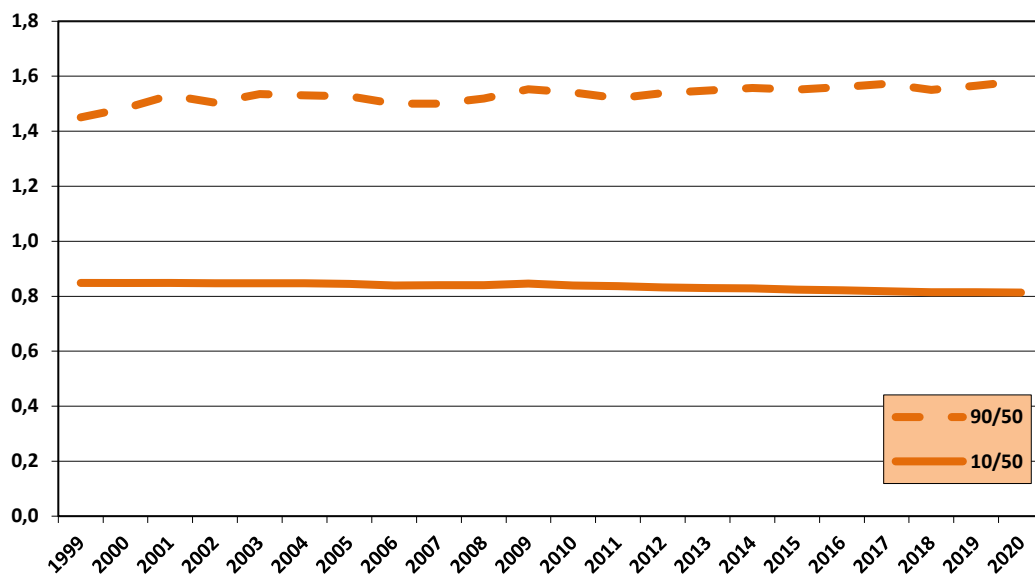
Det framgår att lönespridningen för tjänstemännen är betydligt större än för arbetarna (diagram 3.5) under hela perioden, såväl för de övre kurvorna som för de undre. Det är större spridning uppåt, vilket även framgår av diagram 3.4. Under perioden har lönespridningen bland tjänstemännen blivit mindre. 1999 var den 90:e percentilen 63 procent högre än medianen, 2020 var den 50 procent högre. Skillnaden mellan medianen och den 10:e percentilen har däremot i princip varit oförändrad. För arbetarna har lönespridningen ökat något under perioden. 2020 var den 90:e percentilen ca 18 procent högre än medianen, i början av perioden var den ca 13 procent högre.

Diagram 3.5 Lönespridningen för arbetare respektive tjänstemän 1999-2020, 10/50 percentil respektive 90/50 percentil

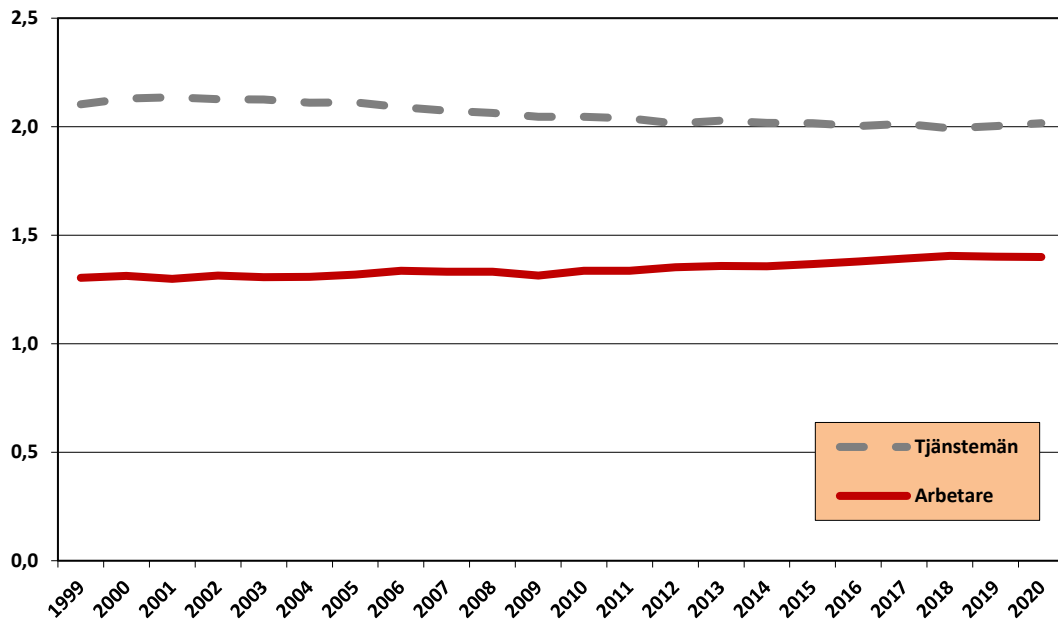
Motsvarande diagram (diagram 3.6) för både arbetare och tjänstemän sammanslaget visar att utvecklingen med minskad lönespridning bland tjänstemännen och ökad lönespridning bland arbetarna i stor utsträckning tagit ut varandra när de båda grupperna studeras tillsammans. En blygsam ökning av den 90:e percentilen respektive en marginell minskning av den 10:e percentilen i förhållande till medianen framgår vid jämförelse av 2020 med periodens början.

Diagram 3.6 Lönespridning 1999-2020, 10/50 percentil respektive 90/50 percentil, industrin totalt

Ett annat sätt att se på lönespridningen är att studera relationen mellan den 90:e och den 10:e percentilen, dvs de allra högsta lönerna i relation till de allra lägsta. Bland tjänstemännen tjänade de med högst lön dubbelt så mycket som de med lägst lön. I arbetargruppen var motsvarande skillnad 1,4 dvs de med högst lön hade en lön som var 40 procent högre än de med lägst lön. För tjänstemännen har skillnaden mellan de med högst och lägst lön minskat över tid medan den ökat något i arbetargruppen (diagram 3.7).

Diagram 3.7 Lönespridningen för arbetare respektive tjänstemän 1999-2020, 90/10 percentilen

4. Kvinnor och män

Medellöneökningen för en industrianställd kvinna under 2020 var 1,2 procent och för en industrianställd man 0,6 procent. Sett över en längre tidsperiod, 2000-2020, har löneskillnaden mellan män och kvinnor i arbetargruppen minskat marginellt (stått stilla de senaste två åren). Bland tjänstemännen har löneskillnaden mellan män och kvinnor minskat mer under perioden. 2020 var skillnaden i medellön mellan industrianställda män och kvinnor 1 600 kronor i arbetargruppen och drygt 5 500 kronor i tjänstemannagruppen.

Skillnaden mellan kvinnors och mäns löner har uppmärksammats mycket de senaste åren, både i rapporter och vid löneförhandlingar. Lönestatistikunderlaget 2020 innehåller löner för 248 803 män och 74 245 kvinnor. Andelen kvinnor i underlaget för hela industrin var således 23 procent. Bland arbetarna var 19 procent kvinnor och bland tjänstemännen var 33 procent kvinnor. Könsfördelningen är i princip oförändrad jämfört med tidigare år. Andelen kvinnor skiljer sig dock mycket åt mellan olika avtalsområden.

Okorrigerat hade de kvinnliga tjänstemännen högre löneökningar än männen medan kvinnor och män hade ungefär samma ökningstakt bland arbetarna 2020 (tabell 4.1).

Tabell 4.1 Medellöneökningar fördelat på kön, okorrigerat

	2000-2020	2016-2019	2020
Arbetare			
Kvinnor	2,8	2,6	0,3
Män	2,7	2,3	0,2
Tjänstemän			
Kvinnor	3,7	2,9	2,1
Män	3,1	2,7	1,2

Korrigerat med avseende på ålder blir medellöneökningen i tjänstemannagruppen marginellt högre för kvinnor medan den är oförändrad för män. I arbetargruppen blir medellöneökningen marginellt lägre för män medan den är oförändrad för kvinnor (tabell 4.2). 2020 hade kvinnorna högre löneökningar än männen i tjänstemannagruppen, i arbetargruppen var de ungefär lika. Sett över hela perioden 2000-2020 hade kvinnorna inom industrin 3,2 i genomsnittlig löneökning per år och männen 2,8 procent. De kvinnliga och de manliga arbetarna hade nästintill samma genomsnittliga medellöneökning per år under perioden, 2,8 respektive 2,7 procent. Bland tjänstemännen hade kvinnorna högre genomsnittlig löneökning än männen, 3,7 procent respektive 3,0 procent per år.

Tabell 4.2 Medellöneökningar fördelat på kön, korrigerat med avseende på ålder. För industrin totalt korrigeras även förförändringar i fördelningen arbetare/tjänstemän

	2000-2020	2016-2019	2020
Industrin totalt			
Kvinnor	3,2	2,9	1,2
Män	2,8	2,5	0,6
Arbetare			
Kvinnor	2,8	2,7	0,3
Män	2,7	2,4	0,1
Tjänstemän			
Kvinnor	3,7	3,1	2,2
Män	3,0	2,8	1,2

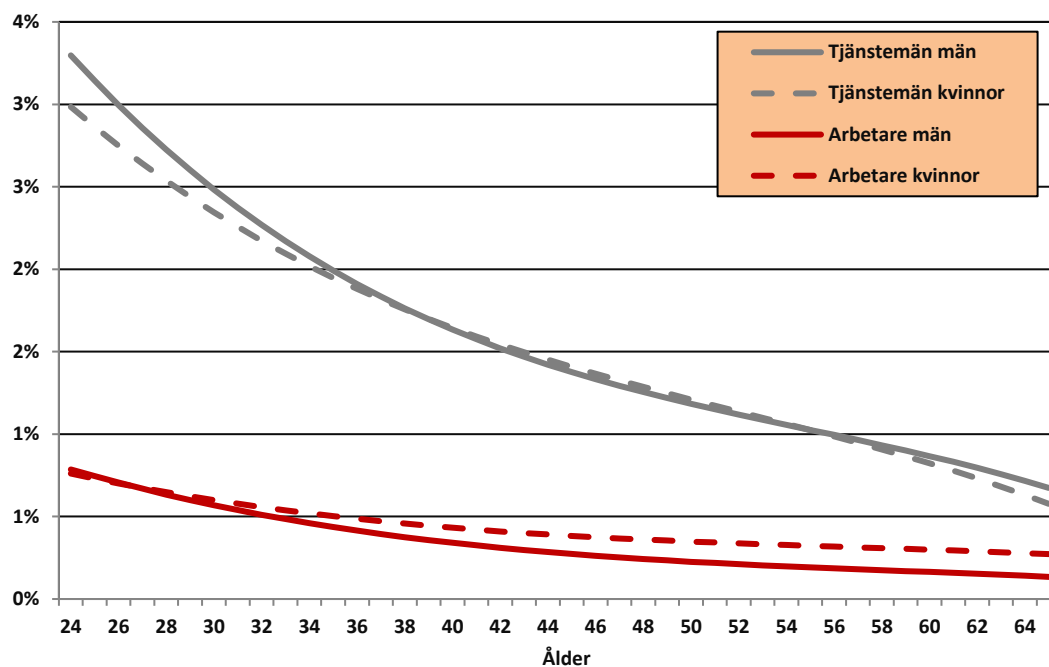
De individuella löneökningarna 2020 var betydligt lägre än genomsnittet under hela perioden 2000-2020 (tabell 4.3) för alla grupper. De individuella ökningstalen 2020 var högre för tjänstemännen än för arbetarna hos båda könen. Bland arbetarna var männens procentuella löneökning på nästan samma nivå, men något lägre än kvinnornas. Samma var det för tjänstemännen. Sett till löneökningen i kronor under 2020 har männens löner i förhållande till kvinnornas ökat mer för tjänstemän och mindre för arbetare. Bland arbetarna fick kvinnorna i genomsnitt 109 kronor i löneökning och männen 82 kr. Bland tjänstemännen fick kvinnorna i genomsnitt 606 kronor i löneökning och männen 664 kronor.

Tabell 4.3 Löneökningar fördelat på kön för identiska individer

	2000-2020	2016-2019	2020
Industrin totalt			
Kvinnor	3,7	3,4	0,9
Män	3,6	3,3	0,6
Arbetare			
Kvinnor	3,3	3,1	0,4
Män	3,3	3,1	0,3
Tjänstemän			
Kvinnor	4,1	3,8	1,5
Män	4,1	3,7	1,4

Studerar de individuella löneökningstalen per ålder har kvinnor och män haft likartade löneökningar. Endast bland de allra yngsta tjänstemännen kan en något större skillnad ses, där männens löner ökat med nästan en halv procentenhet mer än kvinnornas löner. För arbetare ökade lönerna ungefär lika snabbt för män och kvinnor. Även bland tjänstemännen ökade männens och kvinnornas löner i nästan samma takt på individnivå. En marginell skillnad kan ses för arbetare i dryga 30-årsåldern och uppåt där kvinnornas löneökningstal var något högre än männens (diagram 4.1).

Diagram 4.1 Identiska individers löneökning 2020 fördelat på kön

Tabell 4.4 visar att medellönen 2020 för en industrianställd kvinna var 34 300 kronor per månad. En industrianställd man tjänade i genomsnitt ca 200 kronor mer i månaden. Den genomsnittliga medellönen för en kvinnlig arbetare var 27 900 kronor, medan männen i genomsnitt tjänade 1 600 kronor mer i månaden. Bland tjänstemännen var skillnaden mellan män och kvinnor större. Kvinnorna tjänade i genomsnitt 42 400 kronor i månaden, medan männen tjänade 5 500 kr mer.

Genomsnittsåldern 2020 för industrianställda kvinnor var 43 år och för män något högre, 44 år. Samma mönster finns bland både tjänstemännen och arbetarna där männens medelålder var något högre än kvinnornas.

Tabell 4.4 Medellön, medianlön, medelålder och antal individer 2020 fördelat på kön

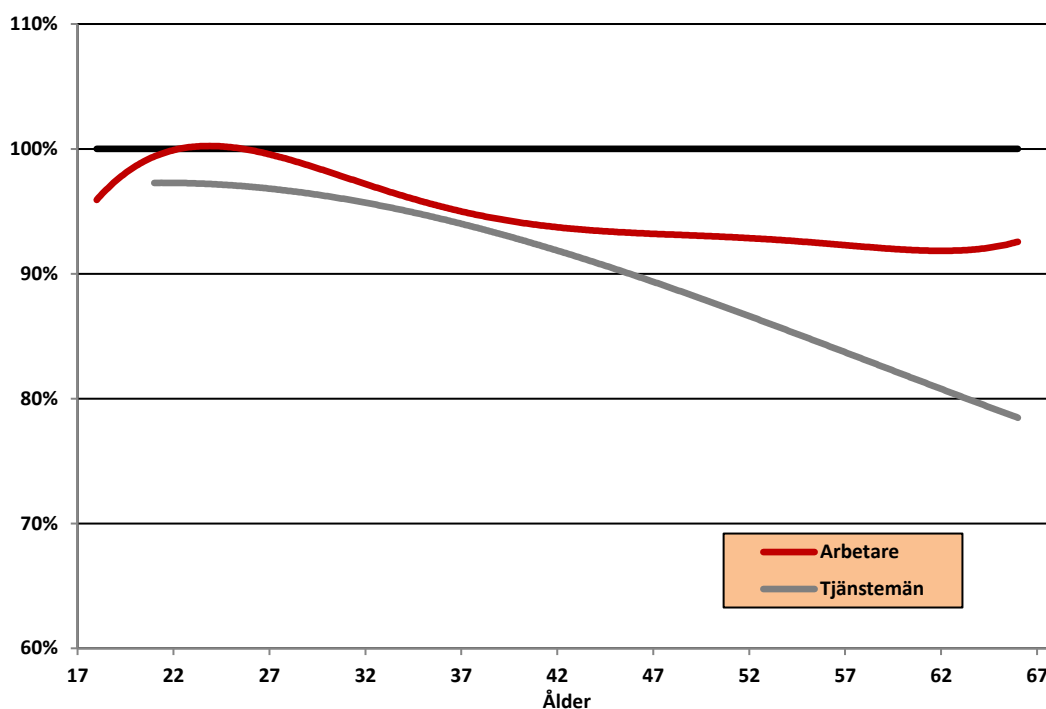
	Medellön*	Medianlön*	Medelålder	Antal individer
Industrin				
Kvinnor	34 300	30 700	43	74 200
Män	34 500	30 800	44	248 800
Arbetare				
Kvinnor	27 900	27 300	42	41 500
Män	29 500	29 200	43	181 400
Tjänstemän				
Kvinnor	42 400	39 000	45	32 700
Män	47 900	44 100	46	67 400

*Avrundat

Ett annat sätt att se på löneskillnaden mellan kvinnor och män är att visa kvinnornas lön uttryckt som procentandel av männens lön (diagram 4.2). Om män och kvinnor hade haft samma genomsnittslön hade linjerna legat på 100 procent. Kvinnorna hade dock lägre löner vid alla åldrar, utom bland arbetare i åldern 22 till 26 år, där lönenivån var samma som

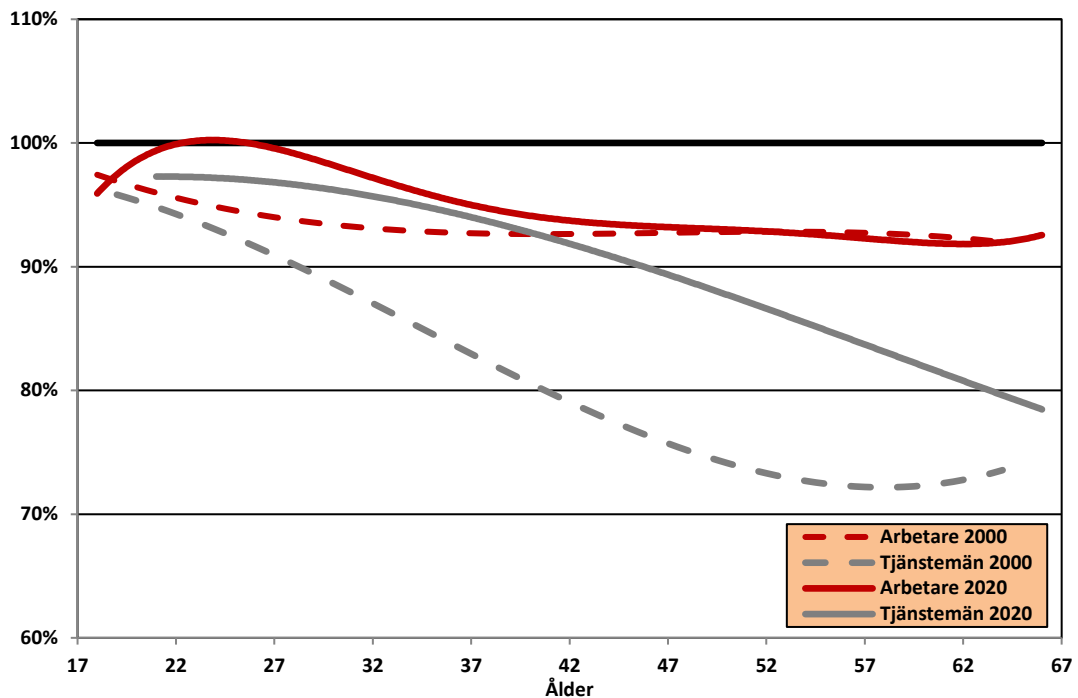
männens. Från och med 25-årsåldern var männens löner för arbetarna något högre och denna skillnad blev sedan större högre upp i åldrarna. Från omkring 45 års ålder befann sig löneskillnaden relativt konstant på 7-8 procent till och med 60-årsåldern då skillnaden minskade något. För tjänstemännen ökar skillnaden i medellön i jämn takt med ökande ålder. I 30-årsåldern skilde det cirka 5 procent för att vid 65 års ålder skilja 20 procent i lön mellan kvinnor och män.

Diagram 4.2 Kvinnornas lön som andel av männens löner 2020 uppdelat på ålder

När kvinnornas lön som andel av männens studeras för åren 2000 respektive 2020 syns stora skillnader mellan arbetare och tjänstemän (diagram 4.3). Kvinnorna i arbetargruppen har förbättrat sitt löneläge i de yngre åldersgrupperna medan löneläget gentemot männen inte har förbättrats alls från omkring 40-årsåldern och uppåt. För kvinnorna i tjänstemannagruppen har det skett en relativt stor förbättring av löneläget gentemot männen under tidsperioden.

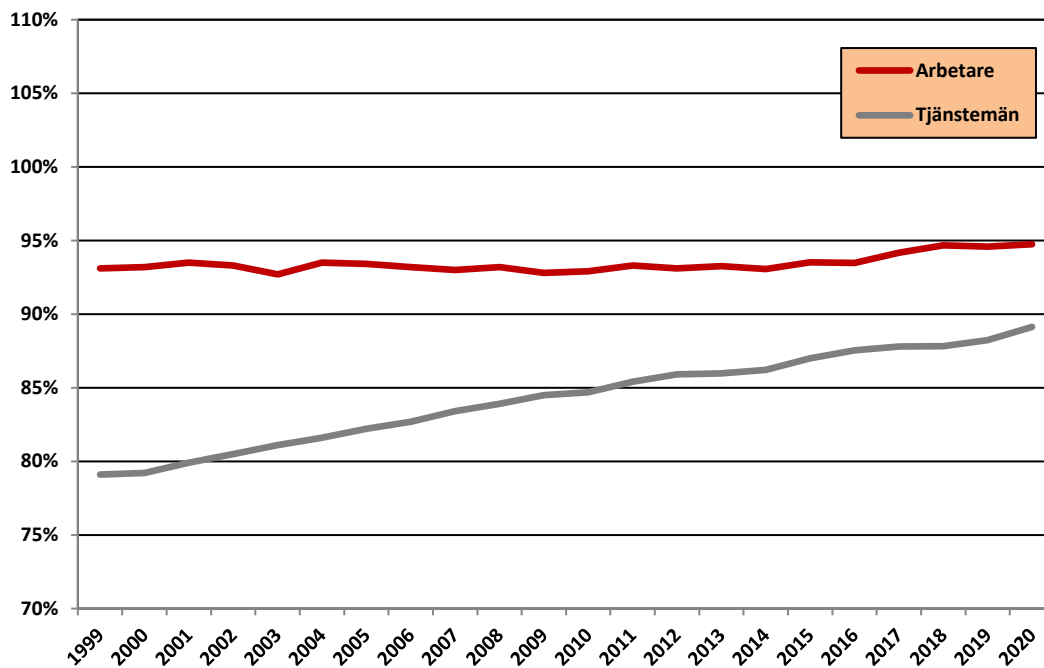
Diagram 4.3 Kvinnornas lön som andel av männens löner 2000 och 2020 uppdelat på ålder

En del av skillnaderna i lön beror på olika struktur med avseende på ålder, befattning och yrke mellan män och kvinnor. Om hänsyn tas till åldersstrukturen blir en genomsnittlig siffra på kvinnornas löner uttryckt i procent av männens löner för arbetarna 94,7 procent och för tjänstemännen 89,1 procent 2020. I detta material finns ingen befattningsvariabel men från förbundens statistik är det känt att en stor del av skillnaden mellan mäns och kvinnors löner kan förklaras av olika befattnings- och yrkesstruktur. Dock finns fortfarande en del av löneskillnaden kvar som inte kan förklaras av varken ålder, befattning eller yrke.

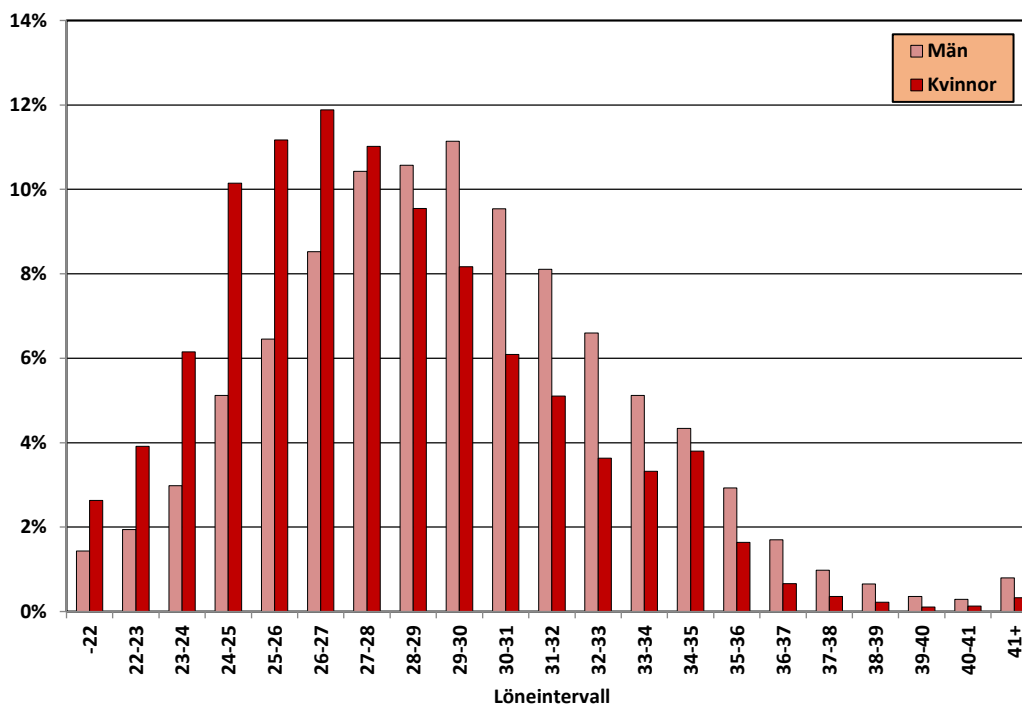
Diagram 4.4 visar kvinnornas löner som andel av männens löner under perioden 2000-2020, uttryckt som en årlig genomsnittssiffra vägd med avseende på ålder. Arbetarna hade en mindre könsbunden löneskillnad än tjänstemännen. Kvinnornas löner låg relativt konstant på 93 procent av männens löner under perioden, för att de tre senaste åren, 2018 till och med 2020, landa på nivån 95 procent. Bland tjänstemännen ses en tydlig förbättring för kvinnorna under perioden. 2000 hade kvinnorna i genomsnitt 79 procent av männens löner och 2020 hade andelen ökat till 89 procent. Att kvinnornas löner har närmat sig männens beror i stor utsträckning på att kvinnorna fått mer kvalificerade arbetsuppgifter och högre befattningar, vilket framgår av förbundens egen statistik. Det framgår också att fler högutbildade kvinnor kommit ut på arbetsmarknaden under perioden och att gruppen högutbildade kvinnor ökar.

Diagram 4.4 Kvinnornas lön som andel av männens löner 1999-2020

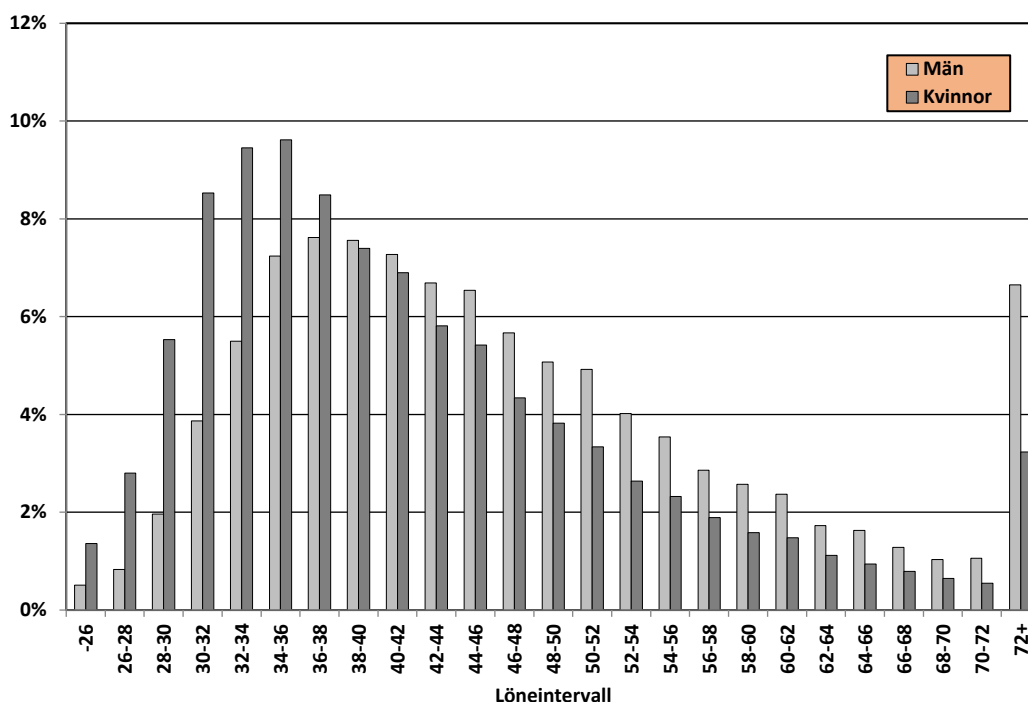
Löneintervallen är kraftigt förskjutna vid jämförelse av kvinnor och män. De tre vanligaste löneintervallen för kvinnliga arbetare var de mellan 24 000 och 27 000 kronor per månad medan de tre vanligaste löneintervallen för manliga arbetare var de mellan 27 000 och 30 000 kronor per månad (diagram 4.5). 23 procent av kvinnorna hade en lön under 25 000 kronor i månaden, medan motsvarande andel för männen var 11 procent. Bland männen hade 74 procent en lön över 27 000 kronor i månaden, medan motsvarande andel för kvinnorna var 54 procent.

Diagram 4.5 Lönespridningen för arbetare 2020 fördelat på kön

Även för tjänstemännen syns en förskjutning av löneintervallen när män och kvinnor jämförs, vilket illustreras i diagram 4.6. De tre vanligaste löneintervallen för kvinnor var mellan 30 000 och 36 000 kronor i månaden, där sammanlagt 28 procent av kvinnornas löner återfanns. Kvinnorna ligger mer samlade lönemässigt än männen. De fyra vanligaste löneintervallen bland männen var mellan 34 000 och 42 000 kronor i månaden. Såväl medellön som medianlön ligger högre än de vanligaste löneintervallen för både kvinnor och män. Detta beror på att fördelningen är högerskev med en större spridning uppåt i lönerna.

Diagram 4.6 Lönespridningen för tjänstemän 2020 fördelat på kön

Tre procent av männen i tjänstemannagruppen tjänar mindre än 30 000 kronor per månad, medan motsvarande andel för kvinnorna är tio procent. Det är omvända proportioner när det gäller de högre lönerna där 47 procent av kvinnorna och 65 procent av männen tjänar mer än 40 000 kronor per månad.

Den vanligaste löneökningen för kvinnor och män i både arbetar- och tjänstemannagruppen var 0 procent (diagram 4.7 och 4.8). Bland arbetarna hade ungefär 54 procent av både männen och kvinnorna en löneökning i detta intervall medan 58 procent av männen och 62 procent av kvinnorna i tjänstemannagruppen låg i intervallet. Den näst vanligaste kategorin för både arbetare och tjänstemän är den negativa. I arbetargruppen hade 17 procent av männen en negativ löneökning och 16 procent av kvinnorna. Bland tjänstemännen hamnade sex procent av kvinnorna i kategorin och nio procent av männen.

Diagram 4.7 Vanligaste löneökningen 2020, arbetare fördelat på kön

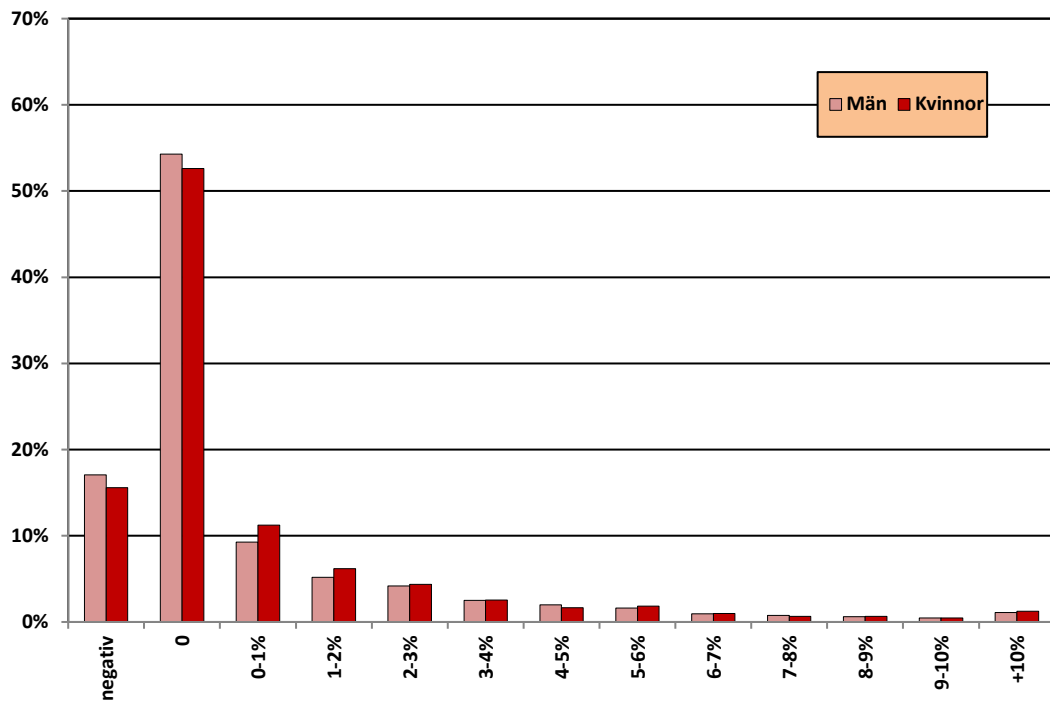
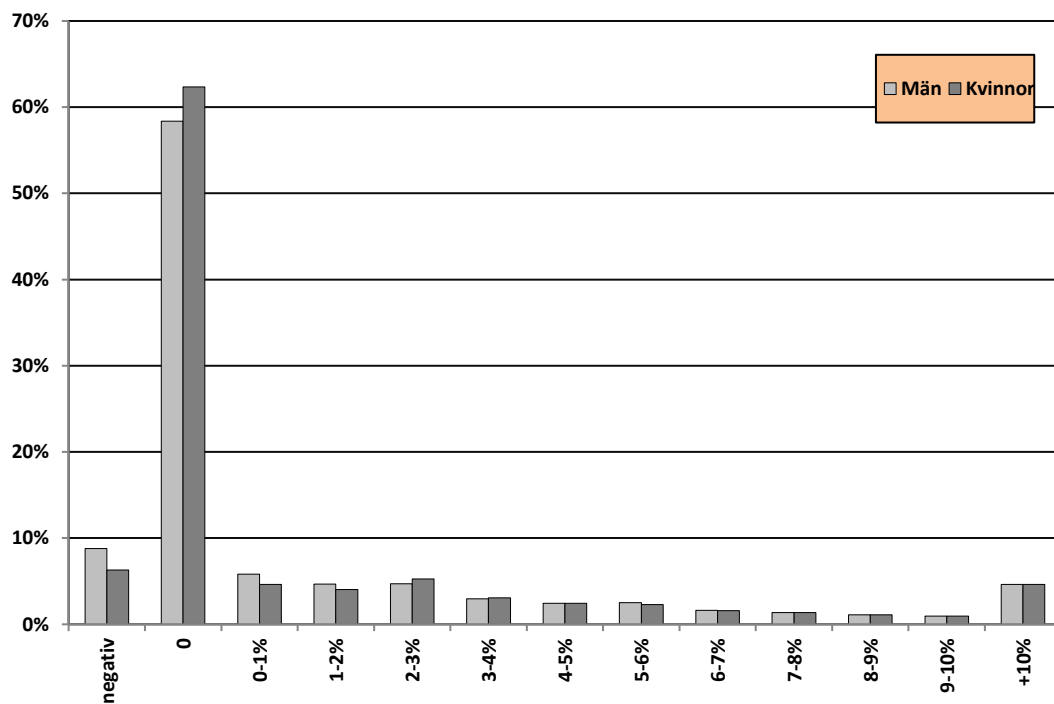

Diagram 4.8 Vanligaste löneökningen 2020, tjänstemän fördelat på kön

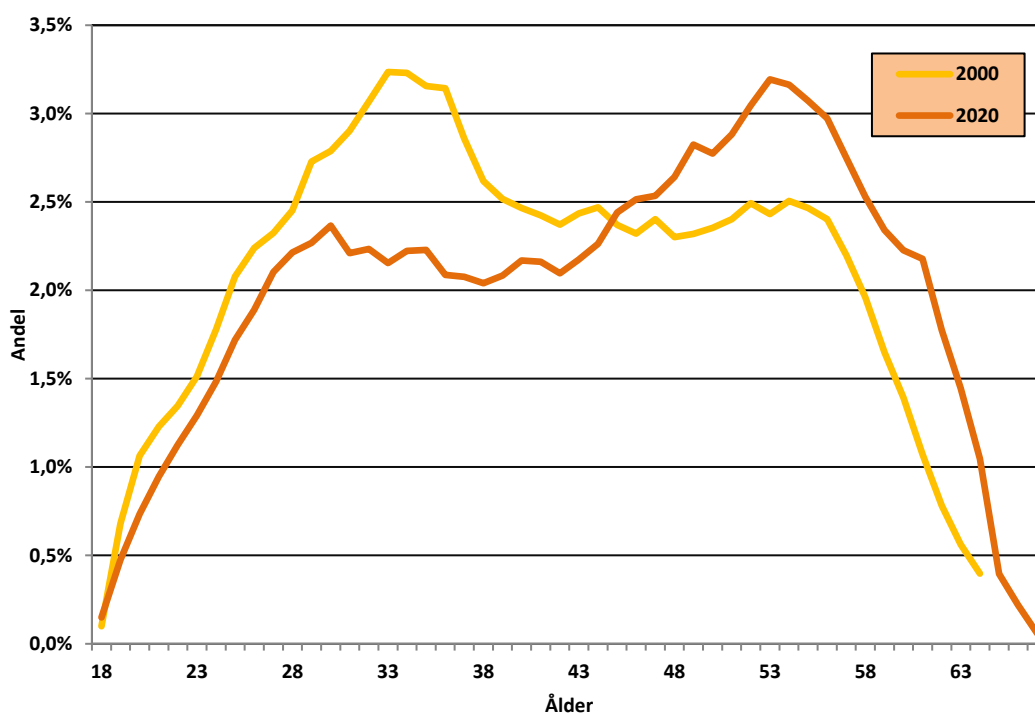

5. Ålders- och länsfördelning

I detta avsnitt redovisas ålders- och länsfördelningen för arbetare och tjänstemän. Jämförelse görs också av de industrianställda med anställda på hela arbetsmarknaden enligt SCB:s arbetsmarknadsstatistik. De industrianställda är överrepresenterade i åldrarna över 45 år. Den största andelen industrianställda, 22,5 procent, finns i Västra Götaland. Var fjärde person av befolkningen i arbete återfinns i Stockholms län men bara 10 procent av de industrianställda arbetar där.

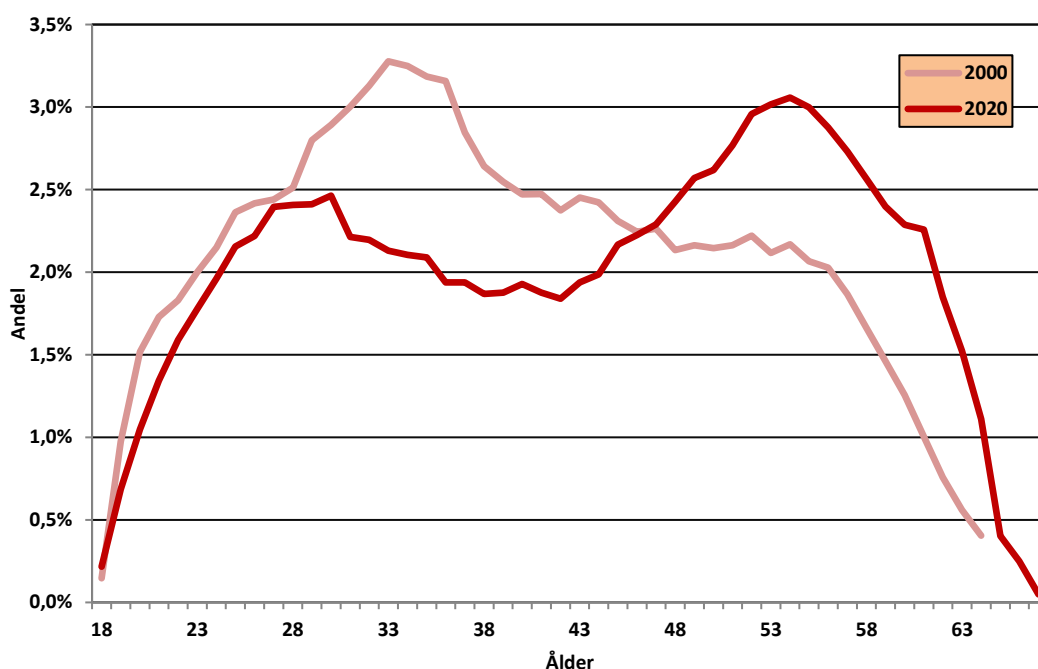
I diagram 5.1 visas åldersstrukturen 2000 respektive 2020 för anställda inom industrin. Det är stora strukturella skillnader mellan åren. Andelen i åldersgrupperna under 40 år har blivit betydligt mindre medan andelen i de äldre åldersgrupperna har ökat.

Diagram 5.1 Åldersfördelningen för industrianställda år 2000 respektive 2020

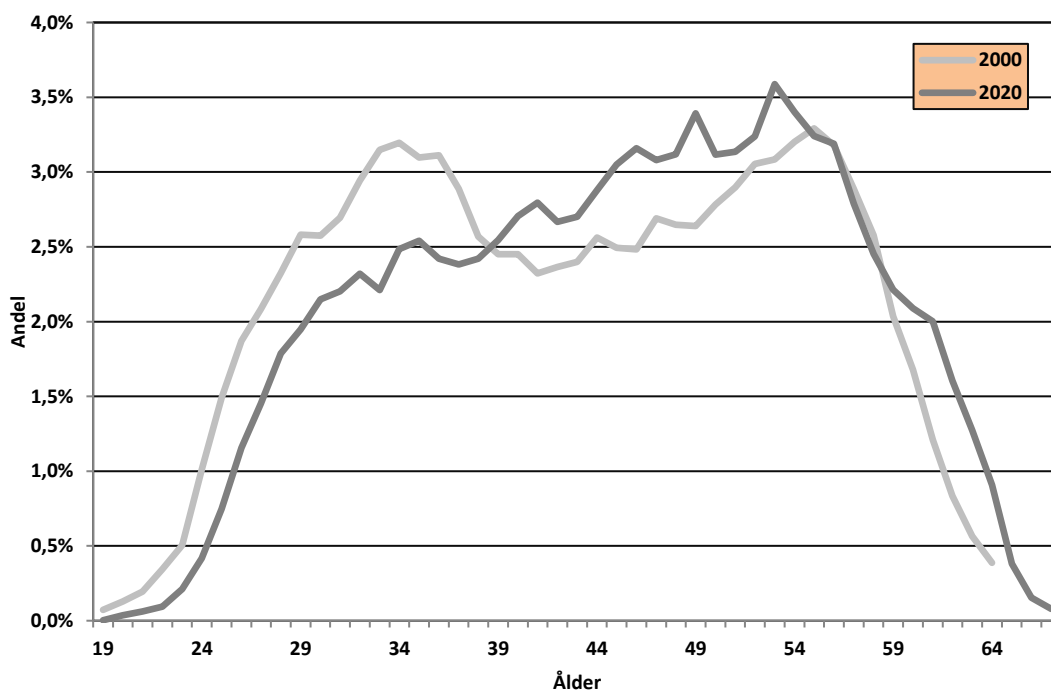
I diagram 5.2 visas åldersstrukturen för arbetarna inom industrin och även i detta fall syns en förskjutning uppåt av åldersstrukturen. Medelåldern har under perioden ökat från 39,5 år till 43,1 år. Åldersgrupperna med de största andelarna individer har förändrats under perioden. Bland arbetarna 2020 var de största åldersgrupperna i spannet 50-57 år. År 2000 var de största åldersgrupperna i spannet 30-37 år.

Diagram 5.2 Åldersfördelningen för arbetare år 2000 respektive 2020

I diagram 5.3 visas på motsvarande sätt åldersstrukturen 2000 respektive 2020 för tjänstemännen inom industrin. Tjänstemännens kurva skiljer sig en del mot arbetarnas. De största åldersgrupperna 2020 finns i åldersspannet 45–56 år. År 2000 var det två pucklar på ålderskurvan, en mellan 32 och 37 år och en mellan 52 och 57 år. Även för tjänstemännen har medelåldern ökat under perioden. 2020 var medelåldern 45,3 år, jämfört med 2000 då den var 43,0 år.

Diagram 5.3 Åldersfördelningen för tjänstemän 2000 respektive 2020

I diagram 5.4 – diagram 5.6 visas åldersfördelningen 2019 och 2020. Det framgår att för industrin totalt har andelen i åldrarna 27-37 år ökat något mellan åren och att samma skett i spannet 54-59 år. Från 60 år och uppåt är andelen relativt konstant. Samtidigt har det skett en viss minskning av andelen individer i spannet 42-53 år. För arbetarna liknar mönstret i förändringarna mellan 2019 och 2020 mönstret för hela industrin. Tjänstemännen uppvisar en viss ökning i åldersgrupperna 28-37 och 56-58 år, medan det skett en minskning av andelen individer i spannet 38-48 år.

Diagram 5.4 Åldersfördelningen för industrianställda år 2019 respektive 2020

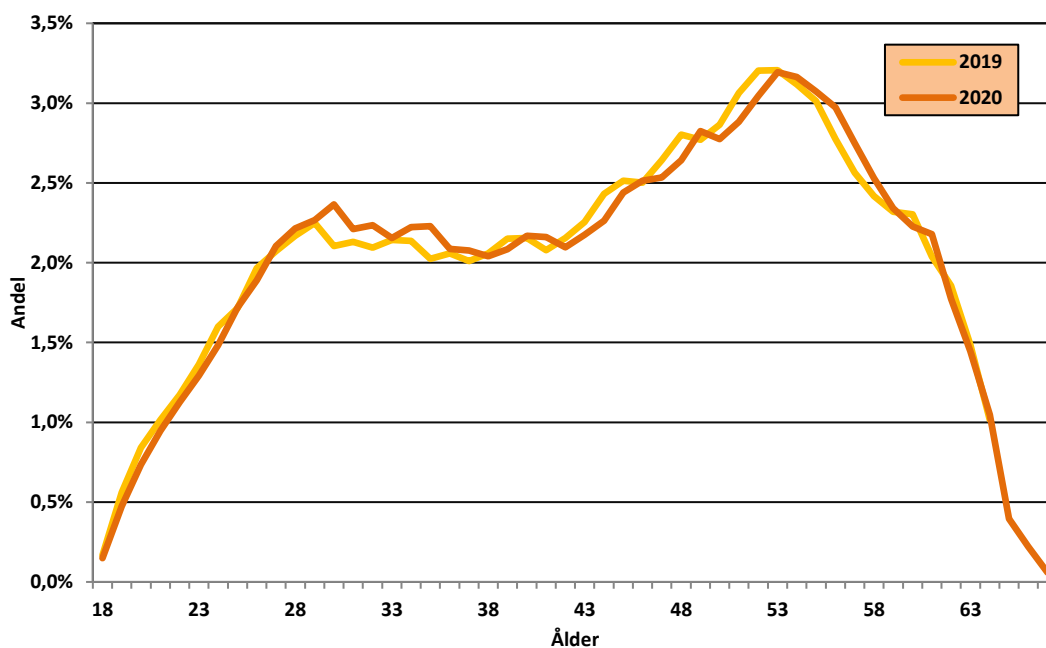

Diagram 5.5 Åldersfördelningen för arbetare år 2019 respektive 2020

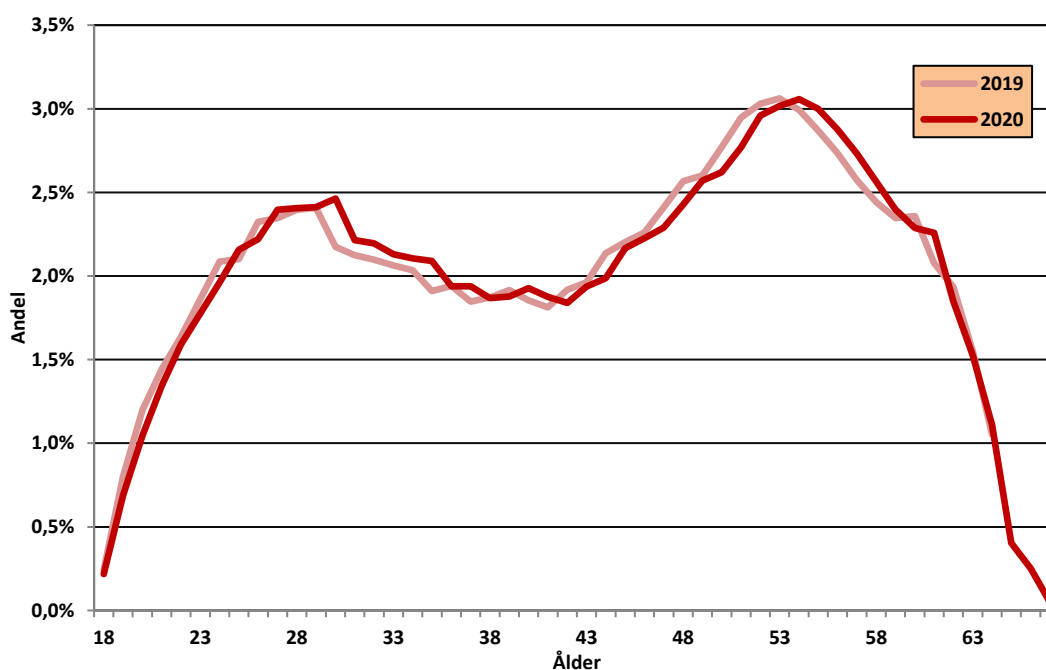
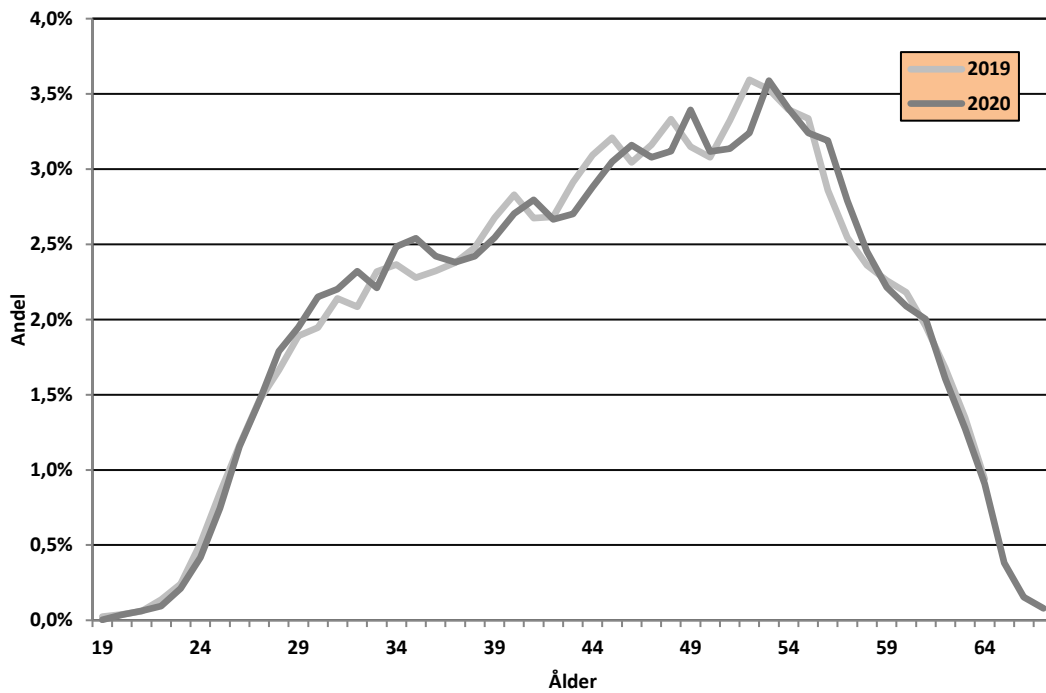
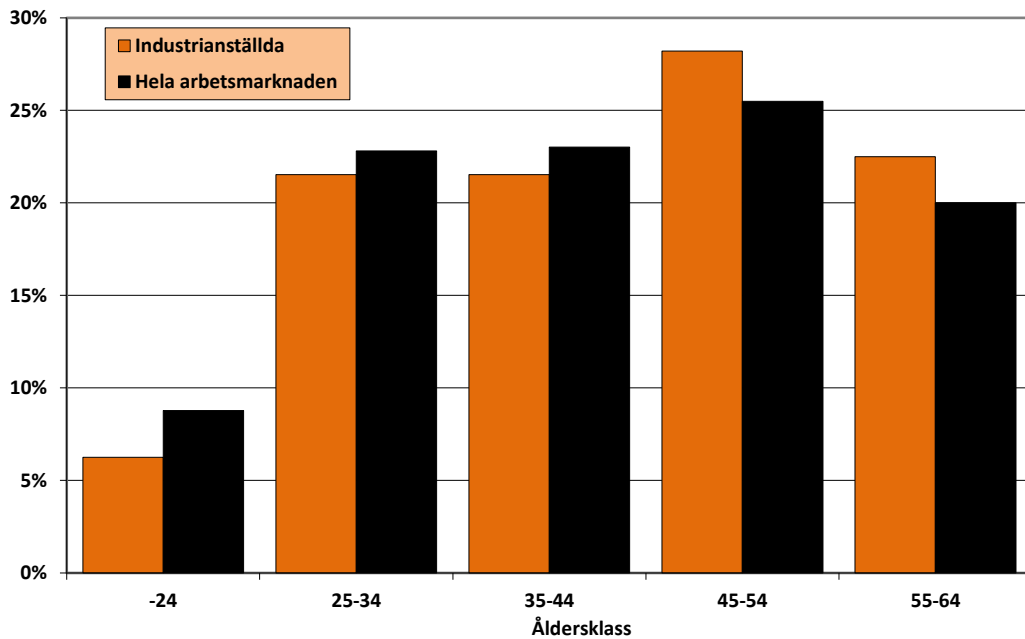

Diagram 5.6 Åldersfördelningen för tjänstemän 2019 respektive 2020

I diagram 5.7 jämförs åldersfördelningen hos de industrianställda i Facken inom industrins underlag med åldersfördelningen i Sveriges befolkning i arbete i åldrarna 15-64 år. Åldersgrupperna över 45 år är överrepresenterade bland industriarbetarna.

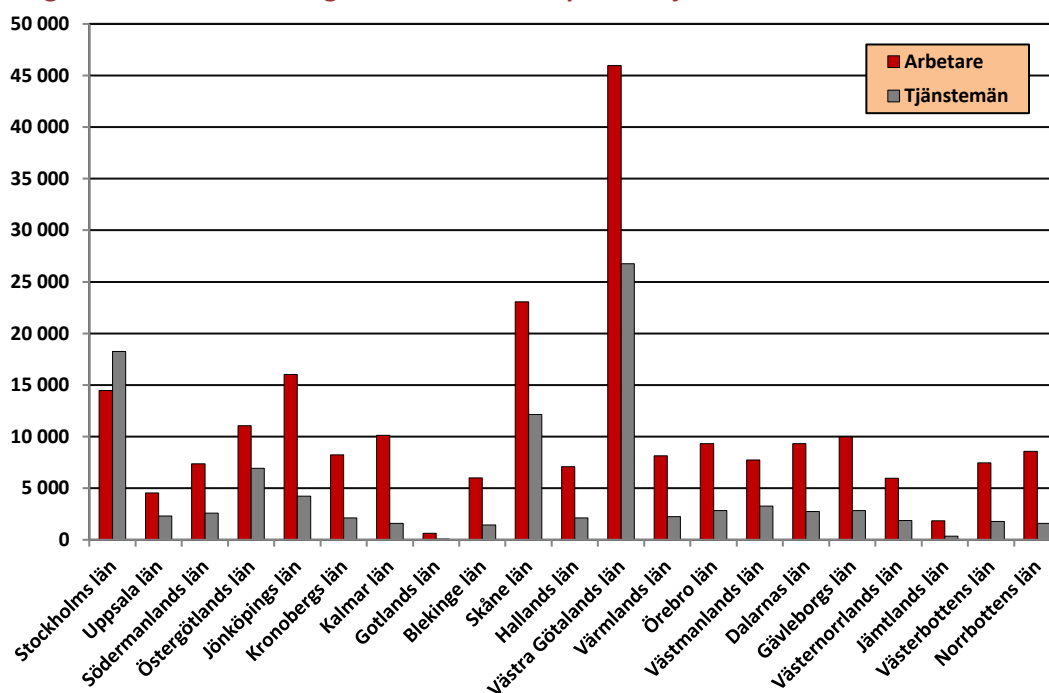
Diagram 5.7 Åldersfördelningen för industrianställda respektive hela arbetsmarknaden 2020

Källa: SCB:s arbetsmarknadsstatistik

Diagram 5.8 visar länsfördelningen 2020 för arbetare och tjänstemän inom industrin. I Västra Götalands län arbetar flest industrianställda⁶, 46 000 arbetare och 26 700 tjänstemän. Stockholms län kommer på andra plats för tjänstemännen med 18 200 individer och därefter Skåne län med 12 100 individer. Detta innebär att mer än hälften, 57 procent, av tjänstemännen återfinns i dessa tre storstadsregioner. Bland arbetarna är 23 100 yrkesverksamma i Skåne och 14 500 i Stockholm. Även Jönköpings län ligger högt med 16 000 arbetare.

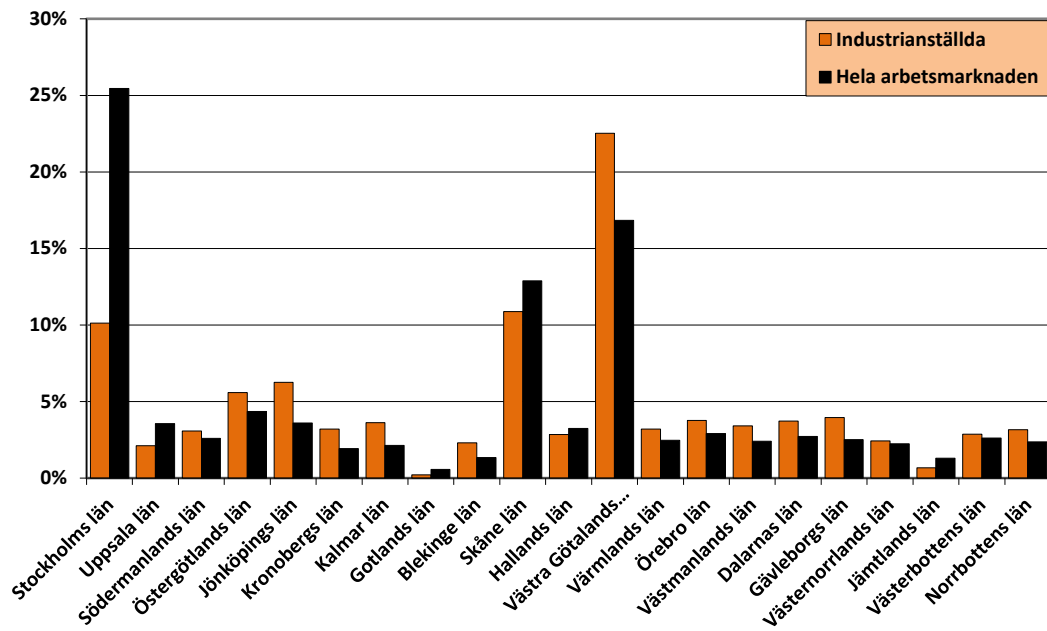
Diagram 5.8 Länsfördelningen för arbetare respektive tjänstemän 2020 inom industrin

I diagram 5.9 jämförs länsfördelningen för de industrianställda med länsfördelningen för hela arbetsmarknaden, det vill säga Sveriges befolkning som är i arbete i åldrarna 15-74 år. Det är stora skillnader i den relativa fördelningen. 25 procent av befolkningen i arbete återfinns i Stockholms län men bara 10 procent av de industrianställda arbetar där. Även i Uppsala, Gotland, Skåne, Halland och Jämtland är de industrianställda underrepresenterade. I övriga län är den relativa andelen industrianställda större än den relativa andelen på hela arbetsmarknaden.

⁶ Detta är antalet individer i vårt material och speglar inte antalet anställda inom industrin. Se avsnitt Fakta om statistiken.

Diagram 5.9 Länsfördelningen för industrianställda respektive hela arbetsmarknaden 2020

Källa: SCB:s arbetsmarknadsstatistik

6. Bilagor

Medellön, medelålder och antal individer i statistiken för några avtalsområden 2020

Avtalsområde ⁷	Medellön*	Medelålder	Antal i statistiken	Andel av Statistikpopulationen
Arbetare:				
Teknikavtalet	29 600	43,5	94 878	42,6%
Livsmedelsavtalet	27 000	40,0	25 169	11,3%
I-avtalet	27 800	42,1	18 540	8,3%
Stål och Metallavtalet	30 100	44,9	15 831	7,1%
Träindustriavtalet	28 400	42,9	14 297	6,4%
Massa och papper	30 500	45,7	12 499	5,6%
Byggnadsämnesindustrin	29 300	41,6	6 808	3,1%
Sågverksavtalet	28 700	42,4	6 165	2,8%
Svets Mekaniska avtalet	30 300	42,1	5 586	2,5%
Gruvindustrin	34 200	40,5	5 584	2,5%
Grafiska Företagens Förbund	28 600	44,8	5 498	2,5%
Gröna Arbetsgivare	28 200	40,4	3 363	1,5%
Kemisk industri	31 400	43,0	3 218	1,4%
Gemensamma Metallavtalet	28 000	42,8	2 634	1,2%
Tvättindustrin	24 600	42,1	2 260	1,0%
Virkesmätningsavtalet	28 100	46,5	602	0,3%
Avtalsområde	Medellön*	Medelålder	Antal i statistiken	Andel av Statistikpopulationen
Tjänstemän:				
Teknikarbetsgivarna	47 100	45,4	63 039	64,0%
IKEM	46 300	45,8	11 770	12,0%
Tekniktjänstearbetsgivarna	44 700	41,8	5 054	5,1%
Stål- och Metallförbundet	45 900	46,2	4 096	4,2%
Livsmedelsföretagen	43 200	44,4	3 604	3,7%
Träindustrin	39 800	44,8	2 627	2,7%
Skogsindustrierna, papper & massa	44 800	46,1	2 262	2,3%
Tekoindustrierna	44 400	45,8	1 331	1,4%
Byggnadsämnesförbundet	44 500	44,9	1 309	1,3%
Grafiska Företagens Förbund	40 800	47,6	1 081	1,1%
Gruvornas Arbetsgivarförbund	44 800	42,9	788	0,8%
Svets Mekaniska Arbetsgivarförbundet	42 500	45,3	756	0,8%
Skogsindustrierna, sågverk	41 800	45,6	454	0,5%
Gröna Arbetsgivare	41 300	45,5	255	0,3%

*Avrundat

⁷ För avtalsområden där partsgemensam statistik finns ingår både medlemmar och icke-medlemmar i underlaget, i övriga fall ingår endast medlemmar.

7. Fakta om statistiken

Lönebegrepp

Lönesystemen för arbetare och tjänstemän är uppbyggda på olika sätt. För att öka jämförbarheten är lönerna omräknade enligt följande. För arbetare avser lönen endast tid- och prestationslön, vilket innebär att övertidsersättning, ob-tillägg och skifttillägg inte ingår. Dessutom är alla timlöner omräknade till månadslöner. För tjänstemännen avser lönen månadslön, inklusive fasta och rörliga delar, samt naturaförmåner. Lönekompensation, som ges då rätten till särskild övertidsersättning är bortförhandlad, ingår men däremot är övertidsersättning, ob-tillägg och skifttillägg inte medräknade. För såväl arbetare som tjänstemän är alla deltidslöner omräknade till heltidslöner.

Insamling och bearbetning

I underlaget finns uppgifter för åren 1999-2020. De variabler som ingår är ålder, kön, län, avtalsområde, förbund och månadslön för heltid (faktisk eller beräknad utifrån insamlade uppgifter). Ofullständiga poster och individer över 65 år är borttagna åren 1999-2018. Sedan 2019 har gränsen för att tas bort från materialet varit 67 år. Dessutom är individer med löner under förbundens lägsta löner bortrensade. Datamaterialet är avidentifierat, personnummer eller medlemsnummer är ersatta av löpnummer. Vissa förbund har medlemmar utanför industrin men dessa individer ingår inte i detta material.

I datamaterialet för 2020 ingår 323 049 individer, varav 222 932 arbetare och 100 117 tjänstemän. Det innebär att databasen utgörs av cirka 69 procent arbetare och 31 procent tjänstemän. Statistiken från förbunden är insamlad på olika sätt, men för samtliga förbund avser lönestatistiken i huvudsak avtal som berörs av Industriavtalet. För alla förbund utom Unionen avser lönestatistiken september alternativt oktober månad, oavsett om lönerevisionen är färdig eller inte.

Sveriges Ingenjörer

Löneinsamlingen har skett med hjälp av förbundets löneenkät som årligen skickas till samtliga yrkesverksamma medlemmar bosatta i Sverige. Lönestatistiken avser oktober. Enkäten hölls dock detta år öppen till januari, vilket medförde att en del individer rapporterat in löner som hunnit revideras enligt de nya avtalen (med löneuppgifter som avser senare månader än oktober). Svarsfrekvensen var 60 procent.

Unionen

Löneinsamlingen omfattar samtliga yrkesverksamma medlemmar bosatta i Sverige. På de arbetsplatser där det finns en fackklubb har en löneenkät skickats ut till klubben som därmed fyllt i uppgifterna. I övriga fall har enkäten skickats direkt till medlemmen. Unionen brukar normala år invänta avslutad lönerevision. Detta gjordes inte 2020 men enkäten hölls öppen till januari, vilket medförde att det inrapporterades löner som reviderats enligt de nya avtalen för en del av individerna. Svarsfrekvensen var 53 procent.

IF Metall

Förbundets egen löneinsamling omfattar medlemmarna inom Teknikavtalet IF Metall. Svarsfrekvensen var 86 procent. För övriga avtalsområden inhämtades partsgemensam lönestatistik från Svenskt Näringsliv. För avtalsområdena Stål- och Metall och Svemek

samlades löneuppgifter in för samtliga företag och anställda. För Byggnadsämnesindustrin, I-avtalet, Kemisk industri, Gemensamma Metallavtalet, Gruv- och Tvättindustrin gjordes en totalundersökning av alla företag med fler än 10 anställda. All statistik avser september.

GS

Partsgemensam lönestatistik från Svenskt Näringsliv.

Totalundersökning av samtliga företag. Lönestatistiken avser september.

Livs

Partsgemensam lönestatistik från Svenskt Näringsliv.

Totalundersökning av samtliga företag. Lönestatistiken avser september.

Pappers

Partsgemensam lönestatistik från Svenskt Näringsliv.

Totalundersökning av samtliga företag. Lönestatistiken avser september.

Tillförlitlighet

Underlaget 2020 består av ca 323 049 individer. Det totala antalet sysselsatta inom industrin var något under 600 000 individer. Skillnaden i antal mellan databasen och de som är anställda inom industrin kan bland annat förklaras av följande:

- Förekomsten av oorganiserade tjänstemän och arbetare.
- Akademikergrupper inom industrin som är medlemmar i andra förbund än Sveriges Ingenjörer och Unionen.
- Företag som ingår i industriavtalet, men som i officiell statistik inte klassificeras som en del av industrin.
- Frånvaro under statistikinsamlingsperioden på grund av långtidssjukskrivning, tjänstledighet, studier eller annat.
- En del av de anställda vid så kallade lokalavtalsbundna arbetsplatser, det vill säga arbetsplatser där arbetsgivaren inte är med i ett arbetsgivareförbund är inte med i databasen.
- Medlemmar/klubbar som väljer att inte svara vid en löneinsamling.
- Svenskt Näringsliv får inte in statistik från alla medlemsföretag.
- Svenskt Näringsliv samlar i vissa fall endast in statistik från företag med fler än exempelvis 10 anställda, så kallad ”cut-off”.
- För vissa avtalsområden saknas lönestatistik.
- Kodning – en del personer kan vara registrerade på fel avtalsområde.
- Ett visst bortfall vid kontroll av löneuppgifternas rimlighet.

Statistiska begrepp och beräkningar

Medellön

Medellönen beräknas som summan av lönerna dividerat med antalet löneuppgifter.

Median

Medianen beräknas i två steg. I det första steget sorteras löneuppgifterna i storleksordning. I det andra steget selekteras medianlönen, vilket är den mittersta lönen i materialet. 50 procent av lönerna är lägre och 50 procent av lönerna är högre än medianen.

10:e percentil

Den 10:e percentilen beräknas i två steg. I det första steget sorteras löneuppgifterna i storleksordning. I det andra steget selekteras den 10:e percentilen, vilket är den lön där 10 procent av lönerna är lägre och 90 procent av lönerna är högre.

25:e percentil

Den 25:e percentilen beräknas i två steg. I det första steget sorteras löneuppgifterna i storleksordning. I det andra steget selekteras den 25:e percentilen, vilket är den lön där 25 procent av lönerna är lägre och 75 procent av lönerna är högre.

75:e percentil

Den 75:e percentilen beräknas i två steg. I det första steget sorteras löneuppgifterna i storleksordning. I det andra steget selekteras den 75:e percentilen, vilket är den lön där 75 procent av lönerna är lägre och 25 procent av lönerna är högre.

90:e percentil

Den 90:e percentilen beräknas i två steg. I det första steget sorteras löneuppgifterna i storleksordning. I det andra steget selekteras den 90:e percentilen, vilket är den lön där 90 procent av lönerna är lägre och 10 procent av lönerna är högre.

Medellöneökning, okorrigerat

Med medellöneökning avses en jämförelse av genomsnittslönen för hela kollektivet mellan två år.

Medellöneökning, korrigerat med avseende på ålder och fördelningen arbetare/tjänstemän

Beräkningen av korrigerat för ålder av medellöneökningar baseras på två på varandra följande statistikår. Samtliga individer för 2019 respektive 2020 är med i underlaget, det finns således inga krav på att det ska vara samma individer för de två åren. För 2019 beräknas en lönesumma för varje årskull genom att multiplicera årskullens medellön med årskullens summerade antal individer för 2019 och 2020. Därefter summeras lönesumman för alla årskullar till en total lönesumma för 2019. Motsvarande beräkning görs för 2020. Den procentuella förändringen av de totala lönesummorna är således medellönen korrigerat med hänsyn till ålder. Resultaten för industrin totalt är även korrigerade med fördelningen arbetare/tjänstemän. På så sätt rensas utfallet för de effekter som beror på förändringar i populationens sammansättning.

Löneökningar för identiska individer

Vid beräkning av löneutveckling för identiska individer krävs registrerade löneuppgifter för två på varandra följande år. Villkoret är att de ska vara medlemmar i samma fackförbund båda åren, men det finns däremot inga krav på att de ska vara kvar på samma arbetsplats. För att minska risken för eventuella fel har valet gjorts att ta bort de två procenten med de lägsta respektive högsta ökningarna för både arbetare och tjänstemän.

Skillnaden mellan medellöneökning, korrigerat och löneökningar för identiska individer

Nivåhöjningen är den korrigerade medellöneökningen, dvs den ökade kostnaden för arbetsgivaren. Den individuella löneökningen är ett genomsnitt av vad varje individ i databasen haft för faktisk löneökning det senaste året. Vid en flack lönekurva, dvs då det är relativt liten skillnad mellan ingångslön och slutlön, är dessa löneökningsmått ungefär lika stora. Om lönekurvan är brantare kan det vara stor skillnad mellan måtten. För tjänstemännen är lönekurvan brant, speciellt de 10-15 första åren i yrkeslivet då många avancerar och byter arbete och befattning.

Skillnader mellan industrin totalt och förbundens egen statistik

Det kan vara svårt för vissa yrkesgrupper eller förbund att känna igen sig i resultaten avseende industrin totalt eftersom alla förbund och avtalsområden redovisas tillsammans. I statistiken som Unionen och Sveriges Ingenjörer själva tar fram tas hänsyn till exempelvis befattning då löner och löneutveckling analyseras, vilket det inte finns möjlighet till i detta material. Från förbunden är det känt att andelen högre tjänstemän har ökat de senaste åren vilket påverkar lönenivån och därmed också löneökningstalen för tjänstemännen.

www.fackeninomindustrin.se